

УДК: 314.1(497.5)"1574"(093)

Александар Јаковљевић
Историјски институт
Кнез Михаилова 36/II, Београд
aleksandar.jakovljevic@iib.ac.rs

Невен Исаиловић
Историјски институт
Кнез Михаилова 36/II, Београд
neven.isailovic@iib.ac.rs

ПОПИС НАХИЈЕ ПЕТРОВО ПОЉЕ ИЗ 1574. ГОДИНЕ*

Апстракт: У раду се доноси критичко издање пописа нахије Петрово поље, која се налазила у саставу санцака Клис, из 1574. године. Уводним текстом је простор Петровог поља стављен у историјско-географски контекст, након чега је дата краћа анализа обрађеног извора. После навођења принципа којих се држало у овом издању, следе транслитерација, превод (са објашњењима географских појмова) и факсимили пописа.

Кључне речи: попис, дефтер, нахија, Османско царство, Петрово поље, Хрватска, Далмација, XVI век, власи, исламизација.

Нахија Петрово поље формирана је на простору који је у позном средњем веку припадао Угарској, као део Книнског комитата краљевине Хрватске. Ради се о крашком пољу, које се простира од Петровог кланца између села Уздоље и Тепљух до реке и поља Врба (правац север–југ), те између планина Промине до Свилаје (правац запад–исток).¹ Најкасније од 40-их година XIV века припадало је хрватској великашкој породици Нелипчића, а може се претпоставити да су се ту налазили и њихови првобитни баштински поседи и утврђени град Бречево.² Све до 1411. наведена област називала се једноставно Пољем

* Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије: *Средњовековне српске земље (13–15. век): политички, привредни, друштвени и правни процеси* (ев. бр. 177029).

¹ S. GUNJAČA, Hrvatsko historijsko Kosovo, *Ispravci i dopune starijoj hrvatskoj historiji* III, Zagreb 1975, 129–168; F. SMILJANIĆ, Građa za povijesnu topografiju kninsko-drnškoga kraja u srednjem vijeku, *Arheološka istraživanja u Kninu i Kninskoj krajini*, Izdanja Hrvatskog arheološkog društva 15, Zagreb 1992, 55–63.

² A. BIRIN, *Knez Nelipac i velikaški rod Nelipčića*, doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu – Filozofski fakultet, 2006, passim.

(Campus, Polye) или Пољем Кањане (Polye Kanane), док се од тада један шири простор, који обухвата и делове Косова (северно од Петровог кланца) и Опромиња (подручја између реке Крке и планине Промина) назива Петровим пољем.³ Нелипчићи су Петрово поље држали све до изумирања породице по мушкој линији, након чега је оно прво прешло у руке Франкопана (1435), а затим Таловаца (1437).⁴ Тврђава Бречево изгубила је на значају још у првим деценијама XV века, а град Дрниш се помиње тек од 1494.⁵ На овој територији поседе је имало ниже хрватско племство у служби великаша и краљева, а вероватно су били присутни и краљевски и властеоски Власи. Није познато које су породице доминирале Петровим пољем у последњим деценијама уочи турског освајања, јер у актима угарских владара и намесника том подручју није посвећена довољна пажња због изостанка важнијих утврђења (осим Дрниша, ту се налазио само још Петровац у Петровом кланцу).⁶ Претпоставља се да је османско освајање довршено око 1522. године, када су Книн, Скрадин и Дрниш пали под турску власт, несумњиво са околним областима. Новоосвојена подручја у Хрватској и Далмацији прикључена су, као вилајет Хрват, Босанском санџаку. Већ у првом попису након прикључења (довршеном 1530. године), Петрово поље се јавља као нахија, у границама које су најприближније територији некадашњег Поља тј. Поља Кањане, какво је постојало половином XIV века.⁷ Убрзо, читава област се нашла у оквирима посебног санџака успостављеног 1537. након освајања утврђења Клис по коме је службено понео име.⁸

³ N. ISAILOVIĆ – A. JAKOVLJEVIĆ, Srednjovekovno Brečevo i Polje Kanjane: još jedan pokušaj ubikacije, *Povijesni prilozi* 43 (2012) 31–58.

⁴ P. ROKAI, Poslednje godine balkanske politike kralja Žigmunda (1435–1437), *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 12–1 (1969) 89–109, str. 96–102; A. BIRIN, *Knez Nelipac i velikaški rod Nelipčičića*, 146–156.

⁵ S. M. TRALJIĆ, Drniš šesnaestog i sedamnaestog stoljeća, *Radovi Instituta JAZU u Zadru* 19 (1972) 393–404, str. 393–394; S. GUNJAČA, Hrvatsko historijsko Kosovo, 146; N. ISAILOVIĆ – A. JAKOVLJEVIĆ, Srednjovekovno Brečevo i Polje Kanjane, 54.

⁶ L. THALLÓCZY – A. HODINKA, *Magyarország melléktartományainak oklevéltára I. A Horvát véghelyek oklevéltára I (1490–1527)*, Monumenta Hungariae Historica. Diplomataria XXXI, Budapest 1903; J. ADAMČEK – I. KAMPUŠ, *Popisi i obračuni poreza u Hrvatskoj u XV. i XVI. stoljeću*, Zagreb 1976, 1–3.

⁷ Başbakanlık Osmanlı Arşivi, İstanbul (=BOA), *Tapu tahrir defteri (=TD)* 157; BOA, TD 164; BOA, *Maliyeden Müdevver Defterler (=MAD)* 540; N. ISAILOVIĆ – A. JAKOVLJEVIĆ, Srednjovekovno Brečevo i Polje Kanjane, 37–38, 46–49.

⁸ H. ŠABANOVIĆ, *Bosanski pašaluk: postanak i upravna podjela*, Sarajevo 1982², 58–59.

Извор који се приређује у овом раду представља попис нахије Петрово поље садржане у оквиру опширног пописа санџака Клис из 1574. године. Налази се у Архиву Председништва владе Републике Турске у Истанбулу⁹ и припада групи извора познатих под именом пописни дефтери (*tapu tahrîr defteri*). Поменути дефтер је познат, и до сада коришћен, углавном у радовима Фехима Џ. Спаха који га је дипломатички и описао.¹⁰ Ипак садржина овог дефтера скоро у потпуности је непозната будући да су објављени тек мањи делови који се односе на област Скрадина.¹¹ Исти аутор је, такође у преводу, приредио и грађу о ширем залеђу града Сплита, где је садржана и нахија Петрово поље користећи још два опширна дефтера Босанског санџака из 1528/30. и 1550. године од којих је последњи недавно објављен у целости.¹²

Наредба о отпочињању пописа која је морала претходити састављању новог дефтера није сачувана у рукопису те се на основу њега не могу утврдити околности које су довеле до пописавања, као ни имена лица задужена да га обаве. Извесно је да је завршен током прве декаде мухарема 982. године по Хиџри (23. април – 2. мај 1574) што се наводи на крају, колико је познато, једине постојеће канун-наме Клишког санџака.¹³ Томе се може додати да је израда новог дефтера, највероватније, била у извесној вези са отпочињањем сукоба између Османског царства и Венеције, познатијег као Кипарски рат (1571–1573), где је територија пограничног Клишког санџака, укључујући и његово залеђе представљала ратну област. Током овог рата дошло је до нових освајања и проширења османских поседа на рачун Венеције

⁹ БОА, *TD* 533.

¹⁰ F. DŽ. SPAHO, Livno u ranim turskim izvorima. Prilog za monografiju, *Prilozi za orijentalnu filologiju (=POF)* 32–33 (1982–1983) 147–162, str. 156–157; ISTI, Defteri za kliški sandžak iz XVI i početka XVII stoljeća – diplomatički opis, *POF* 34 (1984) 137–163, str. 151–156; ISTI, Neke karakteristike razvitka varoških naselja u Kliškom sandžaku u XVI i XVII stoljeću, *POF* 38 (1988) 241–251, str. 245–247. Претходно у мањој мери коришћен и у: Н. ŠABANOVIĆ, *Bosanski pašaluk*, 108; А. HANDŽIĆ, O formiranju nekih gradskih naselja u Bosni u XVI stoljeću. Uloga države i vakufa, *POF* 25 (1975) 133–169, str. 147–148, 153; ISTI, O gradskom stanovništvu u Bosni u XVI stoljeću, *POF* 28–29 (1978–1979) 247–256, str. 254; ISTI, O ulozi derviša u formiranju gradskih naselja u Bosni u XV stoljeću, *POF* 31 (1981) 169–178, str. 175.

¹¹ F. DŽ. SPAHO, Skradinska nahija 1574. godine, *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae (=AHOI^e)* 16 (1989) 79–107.

¹² F. DŽ. SPAHO, Splitsko zaleđe u prvim turskim popisima, *AHOI^e* 13 (1986) 47–86; F. DŽ. SPAHO – А. S. ALIČIĆ – В. ŽLATAR, *Opširni popis Kliškog sandžaka iz 1550. godine*, Sarajevo 2007, 82–88, 99–101 (нахија Петрово поље).

¹³ БОА, *TD* 533, 20; *Kanuni i kanun-name za bosanski, hercegovački, zbornički, kliški, crnogorski i skadarski sandžak*, Sarajevo 1957, 140.

у непосредном залеђу Задра и Трогира, што је придодато Клишком санцаку који је независно од тога већ био пописиван током прве половине 1571. као и наредне године¹⁴

Попис санцака Клис који је окончан 1574. значајан је из више разлога. Претходна пракса састављања дефтера за Босански, а потом и Клишки санцак, по његовом издвајању, заснивала се на вођењу два одвојена пописа. Од тога је један посебан дефтер чинио искључиво попис тимара посадника – чувара (*mustahfizân*) тврђава у Босанском, односно Клишком санцаку, док су се сви приходи који су по устаљеној пракси били распоређивани у оквиру хасова, зеамета и тимара спахија налазили у другом попису. Таква пракса састављања дефтера је, у случају санцака Клис, напуштена приликом пописа из 1574. Стога се у њему, по први пут, налазе обједињени сви приходи не на основу припадности хасу султана, санцак-бега или према притажаваоцу зеамета и тимара чија имена уопште нису унета у попис, већ према територијалном принципу. Тако се нахија Петрово поље налази на странама 476–488 дефтера као једна од 49 нахија колико их је тада било у оквиру поменутог санцака и представља најпотпунији попис нахије у односу на све претходне дефтере.

На основу тога непосредно се сазнаје да је у читавој нахији било укупно 23 села од којих се више од половине могло са сигурношћу убицирати. Приметно је да се у северозападној зони Петровог поља, дуж појаса с десне стране тока реке Чиколе, а даље према планинама Свилаја и Промина, идући од села Градац ка Дрнишу у потпуности осликава данашња топонимија – Градац, Отавице, Кањани, Парчић, Миочић, Биочић, Сиверић, Бадањ, Тепљух, Трбоуње и Лишњак. Поменути тимари треба додати данашњу Кадину Главицу (Кадина Брдо) у оквиру које се једним делом налазило непознато село Хренић. Насупрот томе, дуж појаса који се простире са леве стране тока реке Чиколе, наслањајући се на обронке Петрове горе и померајући се ка југозападном делу Петровог поља, налази се група села која није присутна у попису – данашње Кричке, Ружић, Мосећ, Баљци, Мирловић Поље, Чавоглаве, Кљаке и Цривац.¹⁵ Осим села Гајине и Бучић,

¹⁴ Извесном Мехмеду је током прве половине 1571. године већ била издата наредба да попише санцаке Клис и Херцеговину – ВОА, *Mühimme Defteri* (=MD) 10, 343, бр. наредбе 556. Годину дана касније Клишки санцак је још увек пописиван када су му придодате и новоосвојене области у залеђу Задра и Трогира, уп. *12 Numaralı Mühimme Defteri (978–979 / 1570–1572)*, <Özet – Transkripsyon ve İndeks>, Ankara 1996, II, бр. наредбе 1164 (21. април 1572).

¹⁵ Vojnogeografski institut u Beogradu, Topografska karta SFRJ, razmera 1:25.000, секције Split.

сачуваних у именима заселака Ружића, ниједно од наведених села није постојало током XVI века.¹⁶ Стога је убикација топонима присутних у попису попут насеља Трескале, Граховица, Горанци, Бухај, Суховаре, Љубићина, Шушњар, Чујак у великој мери отежана чињеницом да она нису оставила никаквог трага на терену укључујући и Бречевић чије име упућује на Брчево – важно утврђење из средњовековног периода коме се, исто тако, још увек не зна тачан положај.¹⁷ Подаци које нуде османски извори, укључујући и попис из 1574. где су сачуване мање, али важне белешке о просторном положају неких од поменутих насеобина, представљају сигурно упориште за будућу убикацију и теренска истраживања.

Додатно, попис садржи податке о 13 пустоселина (*mezra'a*) у којима су такође сачувани трагови о некадашњим насеобинама. Њихов број би посредно могао да указује и на степен запустелости читаве области након завршетка турских освајања. У неколико случајева пустоселине се помињу у оквирима чифтлика (читлука) који су чинили пуне земљишне комплексе без становништва, најчешће у поседу чувара Дрнишке тврђаве. По свој прилици, били су груписани у непосредној околини утврђења, на простору где се до турских освајања, вероватно, налазило неколико живих насеобина од којих је само (данас непостојећи) Рахчић био још увек насељен након учвршћивања османске власти. Ни о њима нису сачувани подаци на терену те су пописне белешке, за сада, једина сведочанства о томе (Било Брдо, Лишјани, Лука, Мали Рахчић). Насупрот томе, поједине мезре се пописом смештају унутар Петровог поља, иако су се налазиле на Петровој гори (Бриштан, Стрижевица, Шушњар, Љубостиње), уписане у оквиру села којима су припадале, што такође представља особеност овог пописа. Разлози томе се налазе у чињеници да су у тим местима своје баштине имала лица која су претходно била настањена у селима Петровог поља, одакле су се потом иселили на нова станишта. Овакве процесе је могуће пратити већ на основу пописа из 1550. и они сведоче о просторној покретљивости становништва.¹⁸

Од нарочитог је значаја да се у средишњем делу Петровог поља уочавају две веома важне установе – како хришћанске тако и муслиманске. Наиме, попис сведочи о постојању вакуфа Мурат-бега, првог

¹⁶ М. KORENČIĆ, *Naselja i stanovništvo Socijalističke Republike Hrvatske 1857–1971*, Zagreb 1979, 216.

¹⁷ К. KOSOR, Drniška krajina za turskoga vladanja, *Kačić* 11 (1979) 125–194, str. 141–176; N. ISAILOVIĆ – A. JAKOVLJEVIĆ, Srednjovekovno Brečevo i Polje Kanjane, 34, 38–39, 41, 44–45, 51–54.

¹⁸ F. DŽ. SPAHO – A. S. ALIČIĆ – B. ZLATAR, *Opširni popis Kliškog sandžaka iz 1550. godine*, 100.

клишког санцак-бега и особе локалног порекла, који се састојао од земљишног комплекса, винограда, пашњака и воденица на простору данашње Кадине Главице, чији су приходи били намењени издржавању џамије у тврђави Клис.¹⁹ Поменути вакуф је обухватао најплоднију земљу у читавој области, која је до османских освајања припадала црквеним лицима смештеним у оближњој цркви Цецела. С друге стране, помен одржавања панађура (сајмова)²⁰ крај ње, што се по први пут помиње с пописом из 1574. посредно указује на некадашњи друштвено-економски значај поменуте цркве. У оквирима шеснаестовековне нахије Петрово поље, поменути годишњи скуп је играо значајну улогу, пре свега за становништво које је гравитирало овом делу нахије, како у друштвеном тако и у економском погледу, пошто се на њему обављала веома значајна годишња трговина.

Демографски параметри по правилу представљају податке од посебног значаја. Како је читава нахија била насељена становништвом које се налазило у влашком статусу чије су се обавезе сводиле на плаћање таксе познате под именом филурија (*resm-i filuri*), попис доноси само укупан број филурцијских кућа. Како се она, што је јасно и на основу овог пописа, плаћала према баштини познат је само укупан број баштина и он износи 443, од чега се за седам баштина наводи да су биле у групном поседу становника села те стога, у коначном збиру, не представљају појединачна лица. Разрезивана према баштини, ова такса је 1574. износила 180 акчи и садржала је у себи таксу од филурије укључујући још и додатак за новчану таксу познату под именом бадихава (*bâd-ı havâ*).²¹ У конфесионалном погледу становништво је било већински хришћанско с тим да је присутан извештан степен исламизације, који није занемарљив те се може констатовати у скоро свим селима Петровог поља. Више примера, где се уз муслиманска имена доноси и име оца хришћанина, уз већ присутне облике скривеног патронима („син Абдулаха“), указује на то да је исламизација присутна и међу локалним становништвом. У појединим случајевима увиђа се да је присутна и трећа генерација преобра-

¹⁹ N. ISAILOVIĆ – A. JAKOVljević, *Srednjovekovno Brečvo i Polje Kanjane*, 50.

²⁰ S. FAROQHI, *The Early History of Balkan Fairs*, *Südost Forschungen* 37 (1978) 50–68; С. ЂИРКОВИЋ, „Панађур“, *Лексикон српског средњег века*, Београд 1999, 488–489.

²¹ На основу опширног пописа из 1574. није јасно да поменутих 180 акчи чине заправо ове две ставке, што се увиђа на основу сумарног пописа из исте године. Нпр. за село Бучић, тада у оквиру једног зеамета, стоји следеће: „Село Бучић, припада Петровом пољу; ресум на филурију, хајмане, бадихаву и воденицу 1150“ (*Karye-i Buçik tâbi‘-i Petrova polye; resm-i filuri ve haymâne ve bâd-ı havâ ve âsiyâb 1150*) – в. ВОА, *TD* 556, 51. Уп. попис села Бучић у овом раду.

ћеника. По природи ствари, заступљенија је у насеобинама ближим тврђави Дрниш, главном средишту муслиманске популације читаве области, уз напомену да је једино село Бучић, уз то просторно смештено у близини поменутог вакуфа, било насељено искључиво муслиманским становништвом.²² Интересантно је указати на чињеницу да пописивачи нису правили разлику у попису између хришћана и муслимана који су делили исте обавезе у погледу плаћања дажбина. Пописивани су заједно по селима, те нису ни били конфесионално раздвајани у свођењу укупног броја кућа на крају пописа сваког села. Од укупно 443 баштине у рукама муслимана је било 50 баштина, што чини близу 9 процената укупног броја. Број муслимана у нахији је свакако био нешто већи будући да попису, из непознатог разлога, недостаје попис подграђа Дрниша, укључујући и попис истоимене тврђаве.

На крају, требало би поменути одређене принципе којих се држало у приређивању овог извора. Није потребно посебно указивати на основни проблем код овакве врсте грађе, који је непосредно повезан са употребом арапског консонатског писма.²³ Поред тога што у основи није вокално, далеко већи проблем представља неозначавање дијакритичких тачака, што у знатној мери отежава читање, и оставља простор за већи број варијаната; посебно када је у питању топонимија која је током времена нестала с терена и која се не може утврдити на основу помоћних приручних средстава. Из тог разлога су остале извесне недоумице у погледу транслитерације могућег облика појединих топонима.²⁴ Будући да је у овом рукопису у ретким случајевима означавана дијакритика, тај проблем је у извесној мери премошћен поређењем писања истих топонима и утврђивањем присуства дијакритичких знакова у преосталим пописима Клишког санцака.²⁵

²² Уп. К. JURIN STARČEVIĆ, *Demografska kretanja u selima srednjodalmatinskog zaleđa u 16. i početkom 17. stoljeća*, *POF* 54 (2004) 139–168; А. HUSIĆ, *Demografske prilike u srednjodalmatinskom zaleđu početkom 16. stoljeća*, *POF* 55 (2005) 227–242.

²³ В. нпр. Н. ŠABANOVIĆ, *Krajište Isa-bega Ishakovića. Zbirni katastarski popis iz 1455. godine*, Сарајево 1964, LI–LII; ИСТИ, *Турски извори за историју Београда, књ. 1, св. 1, Катастарски пописи Београда и околине*, Београд 1964, XXX–XXXIV; Н. HADŽIBEGIĆ – А. HANĐIĆ – Е. KOVAČEVIĆ, *Oblast Brankovića. Opširni katastarski popis iz 1455. godine*, Сарајево 1972, XIV–XVI; Т. КАТИЋ, *Опширни попис Призренског санцака из 1571. године*, Београд 2010, 14–15.

²⁴ Могући облици читања и разлике у писању на основу упоређивања са другим пописним дефтерима дати су на одговарајућим местима у даљем тексту.

²⁵ BOA, TD 157; BOA, TD 164; BOA, MAD 540; BOA, TD 211; BOA, TD 212; BOA, TD 284; BOA, TD 285; BOA, TD 622.

Што се тиче обраде ономастичког корпуса грађе, важе иста запажања с тим да је проблем једноставнији будући да се сводио на утврђивање корена имена и суфиксних наставака. У највећем броју случајева није било дилема пошто су се имена могла утврдити најчешће према јединој варијанти читања, где нису ни биле могуће другачије варијанте. Изостављање дијакритике остављало је отворене опције у читању коначног облика појединих имена где се у зависности од позиције консонаната и вокала исто име могло транслитерирати у складу са више могућности – *б, п, т, н, и, ј; р, з, ж*. И у овом случају од знатне помоћи је представљао увид у друге пописе санцака Клис, с тим да за поједина од честих имена нису пронађене дијакритичке потврде што је нужно довело до опредељивања за један облик који би се могао прочитати и другачије (Бојчић/Тончић; Божић/Бурић/Јурић; Брајко/Бранко/Братко; Нико/Петко/Бенко; Рајко/Ранко/Ратко; Стајко/Станко итд). С друге стране, било је могуће одредити правилно читање појединих суфикса (*-ота/-оје; -ина/-ета*) те се приликом дилема *Вук + -оје/-ота; Мил + -оје/-ота* или *Рад + -оје/-ота* транслитерација давала на основу јасних примера из других пописа где се облик поменутих имена завршавао на слово *с* чак и у случајевима истих лица; стога предност је давана облицима *Вукоје, Милоје, Радоје; Вучина, Прибина* итд. Група имена која се завршавају финалним *џ* тј. *џ* попут *Вујич, Милич* или *Радич* превођена је у складу са употребом суфикса *-ич*, како је и записано у рукопису, а не суфиксом *-ица* пошто су у дефтеру забележени примери упоредног коришћења оба суфикса.

Треба истаћи да превод типизираних имена није прилагођаван према географским особеностим тј. према изговору у складу са икавским дијалектом (*Степан > Ступан; Матеја > Матија; Цветко > Цвитко* итд.); нити према локалним особеностима изговора осим у случајевима где су за то постојале директне потврде у дефтерима (Симон > Шимун итд.). На основу увида у континуирани след више пописа читаве нахије, чиме је било могуће да се иста лица прате у ширем временском распону, може се посебно истаћи једно запажање присутно код појединих календарских имена. Како се у овом попису срећу имена попут Јурај или Павао, што би географски гледано било исправно, укључујући и њихове изведенице Јурко, Павко, иста лица се у другим пописима пишу и под облицима Ђурђе, Ђурађ, Ђурко, односно Павле, Павло. Такође имена се повремено скраћују – Ђура, Пава; често и Тома (< Томаш).

Издање овог извора приређује се тројако – у транслитерацији, преводу, укључујући и факсимиле. Стога су имена превођена у генитиву будући да је и први носилац везе био одређен додатком баштина

(нпр. *baştina-i Nikola veled-i Radman* – *баџтина Николе, сина Радмана*). Из тог разлога треба консултовати текст на турској латиници уколико постоји дилема око облика имена у номинативу. Уз рад је додат и краћи речник кључних термина који се јављају у извору.

Транслитерација извора

[476] **Nâhiye-i Petrova polye der livâ-i Klis**

Âsiyâb der nehr-i Çikoyla der kurb-ı karye-i mezbûre,²⁶ bâb 4 fi 15, der tasarruf Bâlî dizdâr bâb 4, resim 60.

Zemîn-i bâhçe der kurb-ı kal‘a-i Dırniş mezkûr bir hâlî ve hâric ez-defter bilâ-rüsûm olunub der tasarruf Memî veled-i ‘Alî hîn-ı tahrîrde tasarrufında bulunub defter-i cedîde üzerine kayd olındı.

Hâsıl ber vech-i maktû‘ fi sene 12.

Otlak ma‘a baştina-i Murik²⁷ tâbi‘-i Dırniş.

Hâsıl ‘an öşür 400.

Çiftlik ‘an hisse-i karye-i Lişyan ma‘a otlak der tasarruf Ahmed veled-i Vuk ve Mehmed veled-i Karagöz ve Pîrî veled-i Hamza ellerinde olan temessük mûcebince üslûb-ı sâbık üzere üzerlerine kayd olındı.

Hâsıl: gendüm keyl 2, bahâ 50; mahlût keyl 2, bahâ 40; ‘alef keyl 2½, bahâ 23; ‘öşr-i bostân 2; ‘öşr-i kettân 2; ‘öşr-i giyâh 5; ‘öşr-i küvâre 5; ‘öşr-i sîr ve piyâz ve kelem 2; nisf bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına ve bâc-ı siyâh ma‘a ihtisâb 94. Yekûn 223.

Karye-i Rahçik tâbi‘-i Virh Rika

Baştina-i Pervâne veled-i ‘Alî; baştina-i ‘Alî veled-i Ahmed; baştina-i Mustafâ veled-i Mirçik der yed-i Durmuş veled-i o merd-i kal‘a-i Dırniş; baştina-i Gâzî veled-i Radiç; baştina-i ‘Alî veled-i Alagöz; baştina-i Mehmed veled-i Bâlî merd-i kal‘a-i mezbûre; baştina-i Ahmed veled-i Karagöz; baştina-i Kurd veled-i ‘Alî; baştina-i Bâlî veled-i Ahmed; baştina-i Dâvud veled-i Vukoye; baştina-i İskender veled-i Şîrmerd; baştina-i Pîrî veled-i Ahmed; baştina-i Nasûh veled-i Vukosav; baştina-i Fazîl veled-i Bâlî; baştina-i İvan veled-i Grubişa; baştina-i Murâd veled-i Abdullâh; baştina-i ‘Alî veled-i Abdullâh; baştina-i Vukdrag veled-i Yuray; baştina-i Mile veled-i Vukaşin; baştina-i Ferhâd veled-i Abdullâh; baştina-i İvan veled-i Kostadin;

²⁶ Овом белешком, непосредно испод заглавља, отпочиње попис нахије Петрово поље. Очигледно је да део пописа недостаје, иако се чини да је рукопис сачуван у целости. На основу следећег пописа из 1585/86. може се закључити да недостају подаци из пописа касабе Дрниш, укључујући и неколико воденица и винограда у непосредној околини – уп. ВОА, *TD* 622, 254/A–254/B.

²⁷ Или: Baştina-i Mujik.

baştina-i Yuray veled-i Grgur; baştina-i Beşîr veled-i ‘Alî; baştina-i Matiyaş veled-i İvan; baştina-i Martin veled-i Maçukat; baştina-i Velî veled-i Yûsuf merd-i kal‘a-i İskradin; baştina-i İliya veled-i Yuray der yed-i ‘Alî veled-i Nikola.

Hâne 27 fî 180, resim 4860.

[477] Otlak ve gayr nısf-ı karye-i Rahçik der tasarruf ahâlî-i varoş-i kal‘a-i Dırniş.

Hâsıl 120.

Mahsûl-ı haymâne ve nısf bâd-ı havâ 400.

Âsiyâb der nehr-i Çikoyla der tasarruf ahâlî-i varoş-i kal‘a-i Dırniş, bâb 6 fî 30, resim 180.

Der tasarruf Martin veled-i Maçukat bâb 1; der tasarruf Mustafâ Mirçik bâb 1; der tasarruf İskender Şîrmerd bâb 1; der tasarruf Murâd veled-i Abdullâh bâb 1; der tasarruf Mehmed veled-i Bâlî bâb 1; der tasarruf ‘Alî veled-i Ahmed bâb 1.

Çiftlik ‘an hisse-i karye-i Rahçik ve Luka yedi hisse üzere der tasarruf ‘Ömer Kethudâ-yı kal‘a-i Dırniş veled-i Bâlî Ağa ve Memî veled-i Ferhâd ve ‘Alî veled-i Timurhân ber vech-i iştirâk defter-i ‘atîk mücebince tasarruflarında bulunub defter-i cedîde üzerine kayd olındı.

Çiftlik-i mezra‘a-i Küçük Rahçik ve ‘an hisse-i karye-i Susel hâric ez-defter olub ‘Ömer Kethudâ tasarrufında bulunub defter-i cedîde üzerine kayd olındı.

Çiftlik ‘an hisse-i karye-i Rahçik ve ‘an hisse-i mezra‘a-i Susel ve ‘an hisse-i karye-i Bioçik tâbi‘-i Petrova polye der tasarruf Mehmed ve Fadîl ve bâkî biraderân-ı evlâd-ı Bâlî Kethudâ hîn-ı tahrîrde tasarruflarında bulunub defter-i cedîde üzerine kayd olındı.

Hâsıl: gendüm keyl 21, bahâ 525; mahlût keyl 45, bahâ 900; ‘alef keyl 17, bahâ 170; ‘öşr-i bostân 6; ‘öşr-i kettân 6; ‘öşr-i giyâh 15; ‘öşr-i küvâre 15; ‘öşr-i sır ve piyâz ve kelem 6; nısf bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına 13. Yekûn 1656.

Cem‘an 7216

Çiftlik ‘an hisse-i karye-i Rahçik ve *Brd*²⁸ ma‘a zemînâ-ı varoş ve ‘an hisse-i karye-i Lişyan der tasarruf Dizdâr veled-i Mustafâ ber müceb-i hüccet-i kâdî tasarrufında bulunub on bir hisse üzere ber karâr-ı sâbık tasarruflarında üzere kayd olındı.

Hâsıl: gendüm keyl 4, bahâ 100; mahlût keyl 12, bahâ 240; ‘alef keyl 6, bahâ 60; ‘öşr-i bostân 2; ‘öşr-i kettân 2; ‘öşr-i giyâh 5; ‘öşr-i küvâre 5; ‘öşr-i sır ve piyâz ve kelem 2; nısf bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına 4. Yekûn 420.

²⁸ Нејасно, вероватно према топониму који се јавља у наредном попису: *Mezra‘a-i Birdar Dolna (...) der karye-i Rahçik* (BOA, TD 622, 255/B).

Karye-i Hirenik tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Nikola veled-i Radman; baştina-i Vukaç veled-i Vukaşin; baştina-i Todor veled-i Vuk; baştina-i Điragobrad veled-i Petri; baştina-i Lazar veled-i Yuray; baştina-i Radul veled-i Radosav; baştina-i Petri veled-i Radiç; baştina-i Blaj veled-i Radohna; [478] baştina-i Vukosav veled-i Radman; baştina-i Radiç veled-i Tvırdko; baştina-i Radul veled-i İstapan; baştina-i Radoye veled-i Pribina; baştina-i Radivoy veled-i Pribina; baştina-i Mihâl veled-i Radaşin; baştina-i Todor veled-i İvan; baştina-i Mezîd veled-i Velî; baştina-i Yuray veled-i Miliç; baştina-i Yuray veled-i İstrahina; baştina-i Nikola veled-i Radivoy; baştina-i Radosav veled-i Rog; baştina-i Bran-ko veled-i Radosav; baştina-i Behrâm veled-i Dâvud; baştina-i Điragik veled-i Martin; baştina-i Radivoy veled-i Vukaşin.

Hâne 24 fî 180, resim 4320.

Âsiyâb der âb-i Çikoyla der kurb-ı karye-i Hirenik der tasarruf Sefer subaşı mütevellî-i evkâf-ı Murâd Beğ ve bâkî re‘âyâ-yı karye-i Kanani, bâb 5 fî 15, resim 75.

Çiftlik ‘an hisse-i karye-i Hirenik ve nisf baştina-i Obrad ve zemîn-i ‘Alî ve ‘an hisse-i bâhçe-i Paval der karye-i Siverik ma‘a otlak ve yaylak ve bâğ ve bâhçe tâbi‘-i Petrova polye der tasarruf Sefer subaşı mütevellî-i evkâf-ı Murâd Beğ el-merhûm hîn-i tahrîrde hüccet-i kâdîyla tasarrufında bulunmağın defter-i cedîde üzerine kayd olundu.

Hâsıl: gendüm keyl 2, bahâ 50; mahlût keyl 2, bahâ 40; ‘alef keyl 1½, bahâ 15; ‘öşr-i bostân 2; ‘öşr-i kettân 2; ‘öşr-i giyâh 5; ‘öşr-i küvâre 5; ‘öşr-i sîr ve piyâz ve kelem 2; nisf bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına 4. Yekûn 125.

Karye-i Kanani tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Radoye veled-i Nikola; baştina-i Radoye veled-i Radin; baştina-i Vuk veled-i Radosav; baştina-i Vukosav veled-i Dimitri; baştina-i Vukdrag veled-i Milobrad; baştina-i Vukman veled-i Kovaç; baştina-i Radosav veled-i Balinçik; baştina-i Vladosav veled-i İvlag; baştina-i Raško veled-i Mileta; baştina-i Radovan veled-i İvladisav; baştina-i Matey veled-i Vukmir; baştina-i Radeka veled-i Radiç; baştina-i İvanko veled-i Radonya.

Mezra‘a-i Kırçevina ma‘a orman der dâire-i Çikoyla der kurb-ı karye-i Hrenik; baştina der yed-i ehl-i karye.

Hâne 14 fî 180, resim 2520.

Mezra‘a-i Zidik der tasarruf Tomaş ve Olivir ve Maroye ve Vukik tâbi‘-i Petrova polye.

Baştina-i Tomaş veled-i Mileta; baştina-i Olivir veled-i İvan; baştina-i Maroye veled-i Vukman.

Hâne 3 fî sene 180, resim 540.

[479] **Çiftlik-i** Ahmed Beğ ve ‘Alî Beğ ebnâ-i Mehmed Beğ Murâd Beğ-zâde ve ‘an hisse-i karye-i Hirenik ve ‘an hisse-i karye-i Kanani Kâdî depesi dimekle ma‘rûfdır ma‘a bâğât ve bâhçe ve çayırhâ tâbî‘-i Petrova polye hîn-ı tahrîrde ber müceb-i defter-i ‘atîk tasarruflarında bulunub defter-i cedîde üzerlerine kayd olındı.

Hâsıl: gündüm keyl 4, bahâ 100; mahlût keyl 13, bahâ 260; ‘alef keyl 8, bahâ 80; ‘öşr-i bostân 2; ‘öşr-i kettân 2; ‘öşr-i giyâh 5; ‘öşr-i küvâre 5; ‘öşr-i sîr ve piyâz ve kelem 2; nisf bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına 4. Yekûn 460.

Orman der dâire-i nehr-i Çikoyla baltalık ve çayır yerleridir der kurb-ı karye-i Hirenik hâric ez-defter olub Murâd Beğ evkâfına kayd olındı, ber vech-i maktû‘ 130.

Çiftlik-i mezra‘a-i Bilo Brdo Drniş kal‘asının varoşıyla Badan nâm karyenin mâbeyindedir der tasarruf Bâlî Ağa dizdâr-ı kal‘a-i Dırniş ve Memî b. Ferhâd ve ‘Alî veled-i Timur ve bâkî şürekâ-ı mustahfızân-ı kal‘a-i mez-bûre der tasarruf ahâlî-i karye-i Badan tasarruflarında bulunub defter-i cedîde üzerine kayd olındı

Hâsıl: gündüm keyl 2, bahâ 50; mahlût keyl 6, bahâ 120; ‘alef keyl 5, bahâ 50; ‘öşr-i bostân 2; ‘öşr-i kettân 2; ‘öşr-i giyâh 5; ‘öşr-i küvâre 5; ‘öşr-i sîr ve piyâz ve kelem 2; nisf bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına 6. Yekûn 240.

Suvât-i tarîk mezra‘a-i [!] Siverik ve karye-i Bioçik ve karye-i Mioçik ve karye-i Pavçik nâm dört pare karyelerin re‘âyâları davarlarına suvât için ihtiyacları ve kemâl-i mertebede hır u zebleri olduğu ecilden a‘yân-ı vilâyet şehâdetler ile üzerine varılıb görildikda fi‘l-vâkı‘ kurâ-i mezkûrenin re‘âyâlarına suvât lazim olmağın nehr-i Çikoyla‘dan berü cânibden Kanani [ve] Pavçik nâm karyelerin sınırlarıyla ve bir cânibi Kilise çiftliği sınırlarıyla ve re‘âyâ-yı mezbûre tâlebler ile mâbeyinlerinde altmış zirâ‘ mikdari lazim [o]lan suvât için yol ta‘yîn olunub Tepluvah nâm karyenin dere-siyle gidüb Kozma depe‘de nihâyet bulub şol vech üzere minba‘d Kilise çiftliği yerlerinde ve sair karyelerin etrafında olan yerlerine ve çayırlarına dahl olunmamak üzere defter-i hâkânîye kayd olındı bi-mahzar-i a‘yân-ı vilâyet-i Petrova polye.

Çiftlik-i zemîn-i Kilise-i Çeçela ma‘a çayırhâ ma‘a Progon kadîmden sekiz hisse üzere defter-i ‘atîkde mukayyed olmağın ol takdîrde zikr olan sekiz hissede dört hissesi Murâd Beğ evkâf tasarrufunda ve âhar dört hissesiyle re‘âyâ tasarruflarında bulunub fermân-ı şerîf mücebince bu hudûd ile mahdûd olan arâzî-i merkûmin çayırları zirâ‘at u hirâset olınacak yerleri feth-i hâkânından berü zikr olan Çeçela nâm kilisenin yerleri aldığı

hîn-ı tahrîrde a'yân-ı vilâyete şehâdetler ile zuhûr bulan mütevellîsi olan Sefer tâlebile defter-i cedîd-i hâkânîye kayd olındı.

Hâsıl: gendüm keyl 4, bahâ 100; mahlût keyl 13, bahâ 260; 'alef keyl 2½, bahâ 25; 'öşr-i bostân 2; 'öşr-i kettân 2; 'öşr-i giyâh 5; 'öşr-i küvâre 5; 'öşr-i sîr ve piyâz ve kelem 2; nısf bâd havâ ve resm-i arûs ve polaçına 4. Yekûn 405.

[480] **Karye-i Badan tâbi'-i Petrova polye**

Baştina-i Vukik veled-i Radiç; baştina-i İçvetko veled-i Radoye; baştina-i Jivko veled-i İvaniş; baştina-i Yuray veled-i Diragobrad; baştina-i Gürin veled-i Radiç; baştina-i Pavlo veled-i Vukobrad; baştina-i Milosav veled-i Milobrad; baştina-i İvko veled-i Vukoye; baştina-i Güro veled-i Yuray; baştina-i Milko veled-i İstepan; baştina-i Pavko veled-i Radoye; baştina-i İstepan veled-i İvan; baştina-i İvan veled-i Yuray; baştina-i Obrad veled-i İvaniş; baştina-i Radan veled-i Vladisav; baştina-i Bogavaç veled-i Grgur; baştina-i Dimitri veled-i İstepan; baştina-i Timur veled-i 'Alî; baştina-i Obrad veled-i Herak; baştina-i Mihoye veled-i Vukobrad.

Hâne 20 fî 180, resim 3600, 'an mahsûl-ı haymânehâ-i karye-i m[ezbûre] 20.

Karye-i Lişnak tâbi'-i Petrova polye

Baştina-i Herak veled-i Vukosav; baştina-i Radiç veled-i Obrad; baştina-i Mihal veled-i Obrad; baştina-i Luka veled-i İstepko.

Hâne 4 fî 180, resim 720.

Mezra'a-i Murik tâbi'-i Petrova Gora Krka'nın berü yakâsında kal'a-i İskradin mükabelesindedir der tasarruf Behlûl Beğ za'îm ve Velî Ağa ellerinde olan temessükleri mücebince defter-i cedîde üzerine kayd olındı.

Hasıl: gendüm keyl 2, bahâ 50; mahlût keyl 6, bahâ 120; 'alef keyl 3, bahâ 30; 'öşr-i bostân 2; 'öşr-i kettân 2; 'öşr-i giyâh 5; 'öşr-i küvâre 5; 'öşr-i sîr ve piyâz ve kelem 2; nısf bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına 4. Yekûn 220.

Cem'an 940

Karye-i Bioçik tâbi'-i Petrova polye

Baştina-i Vuksan veled-i Vukosav; baştina-i Radin veled-i Lubiçik; baştina-i Vuk veled-i İvaniş; baştina-i Radosav veled-i İçvetko; baştina-i Mihal veled-i Miloş; baştina-i Radko veled-i Radoye; baştina-i Radosav veled-i Vuk der yed-i İstepan; baştina-i Radoye veled-i Vukaşin; [481] baştina-i Radonya veled-i Radko; baştina-i Milko veled-i Vladko; baştina-i Vuk veled-i Radko; baştina-i Vukosav veled-i Miloye; baştina-i Radişik der yed-i Vlag veled-i Vukdrag; baştina-i Batrik veled-i Radaşin; baştina-i Radivoy veled-i Radovan; baştina-i Martin veled-i Radiç; baştina-i Radosav veled-i

Grubaç; baştina-i Velya²⁹ veled-i Brayça; baştina-i Yuray veled-i Vuksan; baştina-i Miyak veled-i Petri; baştina-i Mile veled-i Sanko; baştina-i Ferhâd der yed-i Husrev veled-i o; baştina-i Paval veled-i Radenko; baştina-i İvan veled-i Şimrak; baştina-i Mehmed veled-i Şîrmerd; baştina-i Bogdan veled-i Radul; baştina-i Vukosav veled-i Radman; baştina-i Tomaş veled-i Vukoye; baştina-i Radovan veled-i Radiç; baştina-i Husrev Ferhâd der yed-i Vuksan veled-i Radman.

Kilise-i İsveti İsa ve Mariya; baştina-i Belan der yed-i Radul veled-i Radman.

Hâne 31 fi 180, resim 5580.

Karye-i Tirubuhovina tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Vid veled-i Radan; baştina-i Toma veled-i Radan; baştina-i Nikola veled-i İstapan; baştina-i Üveys veled-i Mustafâ; baştina-i Matey veled-i Radan; baştina-i Diragoye veled-i Vukik; baştina-i Bartol veled-i Paval; baştina-i Paval veled-i Radoye.

Mezra‘a-i Medna³⁰ der kurb-ı karye-i Tirubuhovina; baştina-i Ostoya veled-i Blaj.

Hâne 9 fi 180, resim 1620.

Karye-i Mioçik tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i İvan veled-i Milobrad; baştina-i İlyâs veled-i İskender; baştina-i Vukik veled-i İliya; baştina-i İvko veled-i Milovaç; baştina-i Rüstern veled-i Şâhîn; baştina-i Hüseyin veled-i Şâhîn; baştina-i Paval veled-i Radivoy; baştina-i Karan³¹ veled-i İvan; baştina-i Milko veled-i Yuray; baştina-i Vukosav veled-i Radivoy; baştina-i ‘Alî veled-i Herak; baştina-i Mustafâ veled-i İskender; baştina-i Memî veled-i Hamza; baştina-i Radoye veled-i Vidak; baştina-i İstapan veled-i Vukik; baştina-i İvaniş veled-i Milobrad; [482] baştina-i Radko veled-i Radivoy; baştina-i Radoye veled-i Pavlo; baştina-i Radko veled-i İvan; baştina-i Milko veled-i Miliça pop; baştina-i Tomaş veled-i Milak der tasarruf ehl-i karye; baştina-i İvaniş der yed-i Vukik veled-i.

Hâne 22 fi 180, resim 3960.

Karye-i Pavçik tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Radiç veled-i Radosav; baştina-i Radoye veled-i Yuray; baştina-i Bratul veled-i Vukaşin; baştina-i Vukmir veled-i Vukik; baştina-i Bartol veled-i Vukşa; baştina-i Mehmed veled-i Hamza; baştina-i Yuray veled-i Nikola; baştina-i Obrad veled-i Yuray; baştina-i İstapan veled-i İvko; başti-

²⁹ Tolya veled-i Brayıç (BOA, TD 285, 33).

³⁰ Медина, заселак Трбоуња.

³¹ Karan veled-i İvan (BOA, TD 285, 33; BOA, TD 622, 262A).

na-i Bojik veled-i Vukašin; baştina-i İvaniş veled-i Milko; baştina-i Boşko veled-i Milko; baştina-i İvladosav veled-i Vukašin; baştina-i ‘Alî veled-i Ferhâd; baştina-i Murâd Abdullâh der yed-i Yahyâ veled-i o; baştina-i Bojigko veled-i Vukašin; baştina-i Yakov veled-i Radman.

Otlak ‘an hisse-i karye-i İsvilay; baştina der yed-i ehl-i karye.
Hâne 18 fî 180, resim 3240.

Karye-i Siverik tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Nikoye veled-i Radoye; baştina-i Paval veled-i Radosav; baştina-i Vukşa veled-i Vukosav; baştina-i Petri veled-i Vukşa; baştina-i Şâdî veled-i ‘Alî; baştina-i Mihovil veled-i Vukan; baştina-i İvaniş veled-i Radoye; baştina-i Antun veled-i İvan; baştina-i Ahmed der yed-i Vuk veled-i İvan; baştina-i Medak³² veled-i Vuk; baştina-i Vukobrad veled-i Vukik; baştina-i Vuk veled-i Nikola Karan; baştina-i Vukosav veled-i Vuk; baştina-i Vuksan veled-i Diragik; baştina-i Radonya veled-i Vukašin; baştina-i Vuçina veled-i Radman; baştina-i Radonya veled-i Marko; baştina-i Vukik veled-i Radosav; baştina-i Radosav veled-i Vuk; baştina-i Radovan veled-i Vuk; baştina-i Petri veled-i Vukosav; baştina-i Petri veled-i Vukašin; baştina-i Radoye der yed-i Matey veled-i Vuçina der yed-i Hızır veled-i Korkud sipâhî; baştina-i Tabak der yed-i İvan veled-i Nikola.

Hâne 24 fî 180, resim 4320.

[483] **Mezra‘a-i** Dminiçîç Siverik nâm karye ile Tepluvah nâm karye mâbeyindedir defter-i ‘atîkde sipâhîye hâsıl kayd olunmuşdır fî sene 80.

Karye-i Tepluvah tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Radoye veled-i Çrebiç;³³ baştina-i Haydar veled-i Vukdrag; baştina-i Radman veled-i Radoye; baştina-i Radoye veled-i Damyan; baştina-i Hasan veled-i Mahmûd; baştina-i Bâlî veled-i Ya‘kûb; baştina-i Milak veled-i Diragik; baştina-i Şâhîn veled-i İskender; baştina-i Pavlo veled-i Damyan; baştina-i Vuyiç veled-i Çrebiç; baştina-i Vukik der yed-i Sûfî Ferhâd veled-i Şîrmerd.

Hâne 11 fî 180, resim 1980.

Karye-i Treskale tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i İvan veled-i Radivçik; baştina-i Martin veled-i Radivaç; baştina-i Yuray veled-i Mihovil; baştina-i Yuray veled-i Petri; baştina-i Nikola veled-i Marko; baştina-i Nikola veled-i Yakov; baştina-i Martin veled-i Matey; baştina-i Radiç veled-i Petri; baştina-i Yuray veled-i İvaniş; baştina-i Nikola veled-i Radovan; baştina-i Matiyaş veled-i Radivaç; baştina-i Toma

³² Medko veled-i Vuk (BOA, TD 285, 34).

³³ Radoye veled-i Çrebçevik (BOA, TD 285, 33); Vuyiç veled-i Çrebaç (BOA, TD 622, 263/A).

veled-i Matey; baştina-i Rado veled-i Branko; baştina-i Matiyaş veled-i Pavko; baştina-i Mihovil veled-i Nikola; baştina-i Vukdrag veled-i Điragoye; baştina-i Toma veled-i Vukik; baştina-i Malkoç veled-i Matey; baştina-i Bartol veled-i Çulin; baştina-i Milosav veled-i Radovan; baştina-i Yurko veled-i Pavko; baştina-i Mişsa veled-i Đirajen; baştina-i Yuray veled-i Điragişa; baştina-i Matey veled-i Nikul; baştina-i İstepan veled-i Vuçko; baştina-i Grgur veled-i Radoye; baştina-i İstepan veled-i Điragik; baştina-i Luka veled-i Pavle; baştina-i Nikola veled-i İvan; baştina-i Vladisav veled-i İvaniş.

Mezra‘a-i Şuşnar;³⁴ baştina-i Petri veled-i Vukik.

Mezra‘a-i Brştan ve İstrijeviça ve Lubostine ma‘a otlak ve yaylak ve çayır; baştina der yed-i ehl-i karye nefer Marko Yuray.

Hâne 32, resim 3600.

[484] **Karye-i Grahoviça tâbi‘-i Petrova polye**

Baştina-i Vukdrag veled-i Radoye; baştina-i Nikola veled-i İvaniş; baştina-i Novak veled-i Dimitri; baştina-i Nikola veled-i Vuk; baştina-i Petri veled-i Yuray; baştina-i Velya veled-i Nikola; baştina-i Vukdrag veled-i İstrahina; baştina-i Điragişa veled-i Olivir; baştina-i Radonya veled-i Điragişa; baştina-i Ferhâd veled-i ‘Alî; baştina-i Vuksan veled-i İvaniş; baştina-i Marko veled-i Lale; baştina-i Milko veled-i Mileta; baştina-i Vuyiç veled-i İvan; baştina-i Vukosav veled-i İvaniş; baştina-i Petri veled-i Radivoy; baştina-i İvan veled-i Vuksav; baştina-i Vuk veled-i İvaniş; baştina-i Vuk veled-i İvan; baştina-i Bâyezîd der yed-i Mehmed veled-eş.

Hâne 20 fi 180, resim 3600.

Karye-i Gorançi tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i İstanko veled-i Radovan; baştina-i İstepan veled-i İvan; baştina-i Güro veled-i Herak; baştina-i Selak veled-i İvladko; baştina-i İvladisav veled-i Vukosav; baştina-i Điragik veled-i Radosav; baştina-i Radman veled-i Vukosav; baştina-i Radul veled-i Rayko; baştina-i Pavlo veled-i Radonya; baştina-i Todor veled-i Mihaç der yed-i Gürin veled-i Grgur; baştina-i Radoye veled-i Todor.

Mezra‘a-i Ponor Büzürg ve Küçük ve Vidnak ve Mraviniçe der sînûr-ı karye-i m[ezbüre]; baştina der yed-i ehl-i karye.

Hâne 12 fi 180, resim 2160.

Karye-i Buhay³⁵ tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Şimun veled-i Marko; baştina-i Yuray veled-i Marko; baştina-i Vukman veled-i Petre; baştina-i Bogdan veled-i Matey; baştina-i Grgur veled-i Martin; baştina-i Matey veled-i Radovan; baştina-i Radosav veled-i

³⁴ „Der kurb-ı karye-i Sedramik“ (BOA, TD 284, 97; BOA, TD 285, 31).

³⁵ *Buhançi* (BOA, MAD 540, 192; BOA, TD 211, 622); *Buhayçi/Buhabçi nâm-ı diğêr Hrastofçe* (BOA, TD 284, 96; BOA, TD 285, 30).

Vukmir; baştina-i Paval veled-i Radoye; baştina-i Bartol veled-i Matey; baştina-i Vukman veled-i Matey; baştina-i Vukdrag veled-i Radoye; baştina-i Marko veled-i Şimun; baştina-i Yuray veled-i Lilik; baştina-i Martin veled-i Điragik; baştina-i İstapan veled-i Martin; baştina-i İvan veled-i Şimun; [485] baştina-i Grgur veled-i Pavlo; baştina-i Andriya veled-i Toma.

Hâne 18 fi 180, resim 3240.

Karye-i Gayin tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Miloş veled-i Luka; baştina-i İliya veled-i Pavlo; baştina-i Vuksan veled-i Matey; baştina-i Radiç veled-i İstapan; baştina-i Vuyiç veled-i İvaniş; baştina-i Toma veled-i İvan; baştina-i Petri veled-i Vukik; baştina-i Kostadin veled-i Toma; baştina-i Marko veled-i Matey; baştina-i Grgur veled-i Pavko.

Hâne 10 fi 180, resim 1800.

Karye-i Gradçaç tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Radosav veled-i Andriya; baştina-i Radiç veled-i Milko; baştina-i Nikola veled-i Yuray; baştina-i Şimun veled-i Luka; baştina-i Grgur veled-i Matey; baştina-i Nikola veled-i Maroye; baştina-i Matey veled-i Pavko; baştina-i Yuray veled-i Tolya; baştina-i İvan veled-i Matey; baştina-i Điragik veled-i İtvırdko; baştina-i Yuray veled-i Vukik; baştina-i Vukaşin veled-i Radovan; baştina-i Radovan veled-i İvan; baştina-i İvan veled-i Yuray; baştina-i Paval veled-i Điragoye; baştina-i Miloye veled-i İvaniş; baştina-i Vukdrag veled-i Radoye; baştina-i Vukaşin veled-i İvko; baştina-i İvaniş veled-i İvladko; baştina-i Radomilo veled-i Radiç; baştina-i Petri veled-i İvaniş; baştina-i Hasan der yed-i İvladosav veled-i İvaniş; baştina-i Marko veled-i Điragik; baştina-i Matiyaş veled-i Andriya; baştina-i İvan veled-i Pavlo; baştina-i Yuray veled-i İvanko; baştina-i Radivoy veled-i Marko; baştina-i Mile veled-i Milik; baştina-i Toma veled-i Kraçko; baştina-i Radiç veled-i İvko; baştina-i Bogavaç veled-i Vukdrag; baştina-i Radiç veled-i Vladko; baştina-i Radivoy veled-i Petri; baştina-i Milan veled-i Milik; baştina-i Yuray veled-i Şimun; baştina-i Timur veled-i Doğan; [486] baştina-i Điragoye veled-i Niko; baştina-i Maloye veled-i Luka.

Hâne 37 fi 180, resim 6660.

Karye-i Otaviçe tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Grgur veled-i İvan; baştina-i Obrad veled-i Tomaş; baştina-i Vukosav veled-i Radiç; baştina-i İçvetko veled-i Điragoye; baştina-i Paval veled-i İvan; baştina-i İstapan veled-i Vukosav; baştina-i Mihovil veled-i Radko; baştina-i Vukosav veled-i Radoye; baştina-i Paval veled-i Miliya; baştina-i Nikola veled-i Milik; baştina-i Radiç veled-i Marik; baştina-i Nikola veled-i Toma; baştina-i İvan veled-i Marko; baştina-i İçviyan veled-i Radoye; baştina-i Radin veled-i Radosav; baştina-i Yuray veled-i

Vukik; baştina-i Radivoy veled-i İvan; baştina-i Çurko³⁶ veled-i Radko; baştina-i İvan veled-i Radko; baştina-i İvan veled-i Radoye; baştina-i İvan veled-i Boyko; baştina-i Nikola veled-i Radoye.

Mezra‘a-i Bedrine der kurb-ı karye-i Otaviçe (...); baştina der yed-i ehl-i karye.

Hâne 23 fî 180, resim 4140.

Karye-i Buçik tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i ‘Alî veled-i Mustafâ; baştina-i Hüseyin veled-i ‘Alî; baştina-i Burâk veled-i Mustafâ; baştina-i Mûsâ veled-i Mustafâ; baştina-i Kurd veled-i Hasan.

Hâne 5 fî 180, resim 900.

Âsiyâb der nehr-i Çikoyla der sınûr-ı karye-i m[ezbûre] der tasarruf ehl-i karye, bâb 5 fî 30, resim 150.

Mahsûl-i haymâne der karye-i m[ezbûre] 100.

Yekûn 1150.

Karye-i Suhovare tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Radosav veled-i Radko; baştina-i Vukaç veled-i Yuray; baştina-i Badrik veled-i Radoye; baştina-i Radonya veled-i Vukdrag; baştina-i Yuray veled-i Brayan; baştina-i Radosav veled-i Milko; baştina-i İçvetko veled-i Bogdan; baştina-i Nikola veled-i Vukdrag; baştina-i İvladosav veled-i Obrad; baştina-i Radosav veled-i Radiç; baştina-i Paval veled-i Radoye; baştina-i Yuray veled-i Radko; [487] baştina-i Radiç veled-i Radko; baştina-i Miloş veled-i Nikola; baştina-i İstegan veled-i Radoye; baştina-i Radiç veled-i Vuksan; baştina-i Mirçeta veled-i Yurko; baştina-i Milko veled-i Vukça; baştina-i Petri veled-i Poplaç; baştina-i Radosav veled-i Radoye; baştina-i Diragik veled-i Radonya; baştina-i Vukik veled-i İvladosav; baştina-i Vukaşin veled-i Vukosav; baştina-i Petri veled-i Dença; baştina-i Kâsim veled-i Yûsuf; baştina-i Toma veled-i Diragobrad; baştina-i İvaniş veled-i Radonya; baştina-i Hasan veled-i Yûsuf.

Hâne 28 fî 180, resim 5040.

Çiftlik-i Maroye³⁷ ma‘a otlak der dâire-i Suhovare ve karye-i Mahaviçe zikr olan mezra‘a hâric ez-defter olub ‘Alî Ağa ve ‘Alî Bâlî tasarrufında bulunub defter-i cedîde üzerlerine kayd olındı.

Hâsil: gendüm keyl 1, bahâ 25; mahlût keyl 2, bahâ 40; ‘alef keyl 2, bahâ 20; ‘öşr-i bostân 2; ‘öşr-i kettân 2; ‘öşr-i giyâh 5; ‘öşr-i küvâre 3; ‘öşr-i sîr ve piyâz ve kelem 2; bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına 1. Yekûn 100.

³⁶ Durko veled-i Radko (BOA, TD 285, 32); Çurko veled-i Radko (BOA, TD 622, 258/B)

³⁷ Или: Maronya/Marovine

Karye-i Breçevik tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Vukosav veled-i Radosav; baştina-i İvladosav veled-i Petri; baştina-i Vuksan veled-i Vukik; baştina-i Radosav veled-i Yuray; baştina-i Vuksan veled-i Radoye; baştina-i Matiyaş veled-i Radivoy; baştina-i İvan veled-i Radobrad; baştina-i Radovan veled-i Radiç; baştina-i Gvozden veled-i Radosav; baştina-i Mehmed veled-i Radiç; baştina-i Radiç veled-i İvan; baştina-i Milko veled-i İvan; baştina-i Vukaç veled-i Obrad; baştina-i İçvetko veled-i Radiç; baştina-i Bartol veled-i Radosav.

Hâne 15 fî 180, resim 2700.

Karye-i Lubikina tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Şimun veled-i Nikola; baştina-i Antun veled-i İvşa; baştina-i Çuyin³⁸ veled-i Radovan; baştina-i Grgur veled-i Şimun; [488] baştina-i İstegan veled-i Mihovil; baştina-i Vukdrag veled-i Niko; baştina-i Grgur veled-i Yakov; baştina-i Marko veled-i Matey; baştina-i Vukoye veled-i Bojidar; baştina-i Antun veled-i Grgur; baştina-i Hasan veled-i İvan; baştina-i Matey veled-i Radan; baştina-i Şimun veled-i Petri; baştina-i İstegan veled-i Mihovil; baştina-i Yuray veled-i Matey; baştina-i Matey veled-i İstegan; baştina-i Nikola veled-i Matey; baştina-i Luka veled-i Çulin; baştina-i Matey veled-i Çulin; baştina-i Toma veled-i İvan; baştina-i Nikola veled-i Yuray; baştina-i Petri veled-i Grgur; baştina-i Grgur veled-i İstegan; baştina-i Andriya veled-i İstegan; baştina-i İvan veled-i Bogdan; baştina-i Paval veled-i İstegan; baştina-i Yuray veled-i Matey; baştina-i Matey veled-i İstanul; baştina-i İvan veled-i Radoye.

Hâne 29 fî 180, resim 5220.

Mezra‘a-i Şuşnar ma‘a otlak-i Drivar der kurb-ı karye-i Lubikina ve Ramlan nâm karyeler mâbeyindedir hâric ez-defter olub Mehmed veled-i Velî ve Mustafâ veled-i Ahmed ve Hasan veled-i Mehmed tasarruflarında bulunub defter-i cedîde üzerine kayd olındı

Hâsıl: gendüm keyl 2, bahâ 13; mahlût keyl 1, bahâ 20; ‘alef keyl 1, bahâ 10; ‘öşr-i bostân 2; ‘öşr-i kettân 2; ‘öşr-i giyâh 5; ‘öşr-i küvâre 3; ‘öşr-i sîr ve piyâz ve kelem 2; bâd-ı havâ ve resm-i arûs ve polaçına 2. Yekûn 60.

Karye-i Çuyak³⁹ tâbi‘-i Petrova polye

Baştina-i Martin veled-i İstaneke; baştina-i Grgur veled-i Rujiç; baştina-i Matey veled-i İvko; baştina-i Luka veled-i Martin; baştina-i Yuray veled-i Radivoy; baştina-i Andriya veled-i Yuray.

Hâne 6 fî 180, resim 1080.

³⁸ Çulin veled-i Radovan (BOA, TD 285, 30).

³⁹ Или: Çviyak

Âsiyâb der nehr-i Vırba der tasarruf ahâlî-i karye-i Lubikina ve Çu-yak, bâb 3 h[acer] fî 15, resim 45.

Yekûn 1120.

Рапауџ der karye-i Siverik kenise-i Çeçela tâbi‘-i Petrova polye, 1000.

Превод извора

[476] Нахија Петрово поље у санџаку Клис

Воденица на реци Чиколи⁴⁰ у близини споменутог села, 4 [воденице]⁴¹ по 15 [акчи],⁴² у притежавању Балија диздара 4, ресум 60.

Земин баште у близини тврђаве Дрниш;⁴³ поменути [земин] је једно празно [место], изван дефтера и без ресума, у притежавању Мемија, сина Алија; у време пописа је утврђено да је у његовом притежавању и у новом дефтеру је убележено на њега.

Приход одсеком, годишње по 12.

Пашњак са баштином Мурић,⁴⁴ припада Дрнишу.

Приход од ушура 400.

Чифтлик од дела села Лишјан⁴⁵ са пашњаком у притежавању Ахмеда, сина Вука, Мехмеда, сина Карађоза и Пирија, сина Хамзе; у складу са темесућем који је у њиховим рукама, према претходној одлуци је у новом дефтеру уписано на њих.

Приход: пшеница 2 кејла, вредност 50; мешаница 2 кејла, вредност 40; јечам 2½ кејла, вредност 23; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 5; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина, пољачина и копнена баждарина са ихтисабом 94. Укупно 223.

⁴⁰ Река Чикола (Чикојла), највећа река Петровог поља. Извире на обронцима планине Свилаје, између села Чавоглаве и Мирловић Поље, а након 46 км тока улива се у Крку повише Скрадинског бука, између села Нос Калик и Гориш.

⁴¹ Даље, у тексту, подразумева се да се иза датог броја мисли на воденицу стога неће бити навођено.

⁴² Због честих понављања, по правилу, износ у акчама није се писао у дефтерима. У даљем тексту неће више бити навођено.

⁴³ Дрниш, градско насеље. Административни центар Града Дрниша.

⁴⁴ Мурић (Мужић), данас непознато. Назив вуче порекло од имена или презимена. Вероватно се налазио у непосредној близини дрнишке тврђаве.

⁴⁵ Лишјан, данас непознато насеље. Налазило се у непосредној близини дрнишке тврђаве.

Село Рахчић,⁴⁶ припада Врх Рици⁴⁷

Баштина Перванеа, сина Алија; баштина Алија, сина Ахмеда; баштина Мустафе, сина Мирчића, у руци Дурмуша његовог, сина човека тврђаве Дрниш; баштина Газија, сина Радича; баштина Алија, сина Алађоза; баштина Мехмеда, сина Балија човека споменуте тврђаве; баштина Ахмеда, сина Карађоза; баштина Курда, сина Алија; баштина Балија, сина Ахмеда; баштина Давуда, сина Вукоја; баштина Искендера, сина Ширмерда; баштина Пирија, сина Ахмеда; баштина Насуха, сина Вукосава; баштина Фазила, сина Балија; баштина Ивана, сина Грубише; баштина Мурата, сина Абдулаха; баштина Алија, сина Абдулаха; баштина Вукдрага, сина Јурја; баштина Милета, сина Вукашина; баштина Ферхада, сина Абдулаха; баштина Ивана, сина Костадина; баштина Јурја, сина Гргура; баштина Бешира, сина Алија; баштина Матијаша, сина Ивана; баштина Мартина, сина Мачуката; баштина Велија, сина Јусуфа човека тврђаве Скрадин; баштина Илије, сина Јурја у руци Алија, сина Николе.

Кућа 27 по 180, ресум 4860.

[477] Пашњак и друга половина села Рахчић у притежавању становника вароши тврђаве Дрниш.

Приход 120.

Приход од хајмана и половина бадихаве 400.

Воденица на реци Чиколи у притежавању становника вароши тврђаве Дрниш 6 по 30, ресум 180.

У притежавању Мартина, сина Мачуката, 1; у притежавању Мустафе Мирчића, 1; у притежавању Искендера Ширмерда, 1; у притежавању Мурата, сина Абдулаха, 1; у притежавању Мехмеда, сина Балија, 1; у притежавању Алија, сина Ахмеда, 1.

Чифтлик од дела села Рахчић и Лука⁴⁸ у притежавању Омера кетхуде тврђаве Дрниш, сина Бали аге и Мемија, сина Ферхада и Алија, сина Тимурхана према седам делова; утврђено је да је у њиховом

⁴⁶ Рахчић (Рамчић, Ралчић), данас непознато насеље у близини дрнишке тврђаве.

⁴⁷ Грешком наведена област Врх Рике, што потврђује и сам попис пошто се просторни положај села на неколико места одређује тврђавом Дрниш, као и сумарни дефтер овог пописа где се исправно наводи Петрово поље „[...] tâbi‘-i Petrova polue“ (ВОА, *TD* 556, 139). Истоветно стоји и у наредном попису области (ВОА, *TD* 622, 255/А). У једном дефтеру је дата још ближа одредница која село везује за Дрниш „[...] tâbi‘-i Dрниш“ (ВОА, *TD* 440, 268). Врх Рика је област око данашње Врлике и обухвата територије града Врлике и општина Цивљане и Кијево.

⁴⁸ Лука, данас непознато насеље у близини дрнишке тврђаве.

притежавању, на основу заједничког удела, што је у складу са старим дефтером и према томе је убележено у новом дефтеру.

Чифтлик мезра Мали Рахчић⁴⁹ и од дела села Сусел,⁵⁰ изван дефтера је; утврђено је да је у притежавању Омера кетхуде и на њега је убележено у новом дефтеру.

Чифтлик од дела села Рахчић, од дела мезре Сусел и од дела села Биочић⁵¹ припада Петровом пољу, у притежавању Мехмеда и Фадила и преостале браће потомка Балија кетхуде; у време пописа је утврђено да је у њиховом притежавању и на њих је убележено у новом дефтеру.

Приход: пшеница 21 кејл, вредност 525; мешаница 45 кејла, вредност 900; јечам 17 кејла, вредност 170; ушур од повртњака 6; ушур од лана 6; ушур од сена 15; ушур од кошница 15; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 6; половина бадихаве, младарина и пољачина 13. Укупно 1656.

Укупан износ 7216

Чифтлик од дела села Рахчић са земинима вароши и од дела села Лишјан у притежавању Диздара, сина Мустафе; утврђено је да је у његовом притежавању на основу кадијиног хуцета и на основу претходне одлуке убележено је да је у његовом притежавању према једанест делова.

Приход: пшеница 4 кејла, вредност 100; мешаница 12 кејла, вредност 240; јечам 6 кејла, вредност 60; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 5; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина и пољачина 4. Укупно 420.

Село Хренић,⁵² припада Петровом пољу

Баштина Николе, сина Радмана; баштина Вукача, сина Вукашина; баштина Тодора, сина Вука; баштина Драгобрада, сина Петра; баштина Лазара, сина Јурја; баштина Радула, сина Радосава; баштина Петра, сина Радича; баштина Блажа, сина Радохне; [478] баштина Вукосава, сина Радмана; баштина Радича, сина Тврдка; баштина Радула, сина Степана; баштина Радоја, сина Прибине; баштина Радивоја, сина Прибине; баштина Михала, сина Радашина; баштина Тодора, сина Ивана;

⁴⁹ Мали Рахчић, део раније поменутог села Рахчић.

⁵⁰ Сусел, данас непознато насеље у Петровом пољу, у близини Дрниша.

⁵¹ Биочић, село североисточно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁵² Хренић (Чренић), у другим дефтерима навођен и као Жиротић или Чиренић, данас непознато насеље. Налазило се на подручју данашњег села Кадина Главица, на територији Града Дрниша.

баштина Мезида, сина Велија; баштина Јурја, сина Милича; баштина Јурја, сина Страхине; баштина Николе, сина Радивоја; баштина Радосава, сина Рога; баштина Бранка, сина Радосава; баштина Бехрама, сина Давуда; баштина Драгића, сина Мартина; баштина Радивоја, сина Вукашина.

Кућа 24 по 180, ресум 4320.

Воденица на реци Чиколи у близини села Хренић у притежавању Сефера субаше мутевелије вакуфа Мурат-бега и преостале раје села Кањани 5 по 15, ресум 75.

Чифтлик од дела села Хренић, половине Обрадове баштине и Алијевог земина и од баште Павала у селу Сиверић⁵³ са пашњаком, летњим испасиштем и виноградом и баштом, припада Петровом пољу; пошто је у време пописа утврђено да се на основу кадијиног хуцета налази у притежавању Сефера субаше мутевелије вакуфа покојног Мурат-бега на њега је убележено у новом дефтеру.

Приход: пшеница 2 кејла, вредност 50; мешаница 2 кејла, вредност 40; јечам 1½ кејла, вредност 15; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 5; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина и пољачина 4. Укупно 125.

Село Кањани,⁵⁴ припада Петровом пољу

Баштина Радоја, сина Николе; баштина Радоја, сина Радина; баштина Вука, сина Радосава; баштина Вукосава, сина Димитрија; баштина Вукдрага, сина Милобрада; баштина Вукмана, сина Ковача; баштина Радосава, сина Балинчића; баштина Владосава, сина Влађа; баштина Рашка, сина Милете; баштина Радована, сина Владисава; баштина Матеје, сина Вукмира; баштина Радеке, сина Радича; баштина Иванка, сина Радоње.

Мезра Крчевина⁵⁵ са шумом у околини Чиколе у близини села Хренић; баштина у руци становника села.

Кућа 14 по 180, ресум 2520.

Мезра Зидић,⁵⁶ у притежавању Томаша, Оливера, Мароја и Вукића, припада Петровом пољу.

Баштина Томаша, сина Милете; баштина Оливера, сина Ивана; баштина Мароја, сина Вукмана.

Кућа 3 по 180, ресум 540.

⁵³ Сиверић, село североисточно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁵⁴ Кањане, село источно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁵⁵ Заселак села Кадина Главница, на територији Града Дрниша.

⁵⁶ Заселак између села Парчић и Кањане, на обронцима Свилаје.

[479] **Чифтлик** Ахмед-бега и Али-бега синова Мехмед-бега Мурат-бег задеа од дела села Хренић и од дела села Кањани познатог под именом Кадијино брдо,⁵⁷ са виноградима, баштом и ливадама, припада Петровом пољу; у време пописа је на основу старог дефтера утврђено да се налази у њиховом притежавању и на њих је убележено у новом дефтеру.

Приход: пшеница 4 кејла, вредност 100; мешаница 13 кејла, вредност 260; јечам 8 кејла, вредност 80; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 5; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина и пољачина 4. Укупно 460.

Шума у околини реке Чиколе; то су местâ за сечење шуме и ливада, у близини села Хренић; изван дефтера је и убележено је на вакуф Мурат-бега, одсеком 130.

Чифтлик мезра Било Брдо,⁵⁸ између вароши тврђаве Дрниш и села Бадањ,⁵⁹ у притежавању Бали-аге диздара тврђаве Дрниш, Мемија, сина Ферхада, Алија, сина Тимура и преосталих удеоника, чувара споменуте тврђаве; утврђено је да је у притежавању становника села Бадањ и у новом дефтеру је убележено на њих.

Приход: пшеница 2 кејла, вредност 50; мешаница 6 кејла, вредност 120; јечам 5 кејла, вредност 50; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 5; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина и пољачина 6. Укупно 240.⁶⁰

Пут за суват. Раји четири села, именом Сиверић, Биочић, Миочић⁶¹ и Павчић⁶² потребан је суват за стоку и они се око њега непрестано споре и свађају. Због тога су дошли овамо [код кадије] да се ствар испита уз сведочења вилајетских ајана. Пошто раји речених села заиста треба суват, на њихову молбу утврђен је пут до сувата који мора да буде ширине шездесет лаката и да, с једне стране, иде границама села Кањани и Павчић, са ове стране реке Чиколе, а с друге стра-

⁵⁷ Кадина Главица, село источно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁵⁸ Локалитет између тврђаве Дрниш и села Бадањ, вероватно један од брегова (хумова) који се налазе на том простору.

⁵⁹ Бадањ, село североисточно од Дрниша, на територији Града Дрниша. Данас практично спојено са градом.

⁶⁰ Гачан број је 242.

⁶¹ Миочић, село североисточно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁶² Павчић, данас Парчић, село североисточно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

не границама Црквеног чифтлика. Пут прати поток села Тепљух⁶³ и завршава се на брду Козма. На овај начин, од сада више нико не сме да узурпира земљу Црквеног чифтлика, нити земљу ни ливаде у околини осталих села. Ради тога је и заведено у дефтер, у присуству вилајетских ајана Петровог поља.

Чифтлик земин цркве Цецела⁶⁴ са ливадама и са Прогоном;⁶⁵ пошто је од давнина према осам делова записано у старом дефтеру, на таквој процени су од поменутих осам делова четири дела у притежавању вакуфа Мурат-бега, а за друга четири дела је утврђено да су у притежавању раје. На захтев мутевелије Сефера, који се у време пописа појавио код ајана вилајета са сведочанствима да су пашњаци поменутог земљишта који су омеђени у овим границама, у складу са частним ферманом, земље поменуте цркве Цецела и да су узете још од царског освајања као земљишта која ће се сејати и обрађивати, убележено је у новом царском дефтеру.

Приход: пшеница 4 кејла, вредност 100; мешаница 13 кејла, вредност 260; јечам 2½ кејла, вредност 25; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 5; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина и пољачина 4. Укупно 405.

[480] Село Бадањ, припада Петровом пољу

Баштина Вукића, сина Радича; баштина Цветка, сина Радоја; баштина Живка, сина Иваниша; баштина Јурја, сина Драгобрада; баштина Ђурина, сина Радича; баштина Павла, сина Вукобрада; баштина Милосава, сина Милобрада; баштина Ивка, сина Вукоја; баштина Ђура, сина Јурја; баштина Милка, сина Степана; баштина Павка, сина Радоја; баштина Степана, сина Ивана; баштина Ивана, сина Јурја; баштина Обрада, сина Иваниша, баштина Радана, сина Владисава; баштина Богавца, сина Гргура; баштина Димитрија, сина Степана; баштина Тимура, сина Алија; баштина Обрада, сина Херака; баштина Михоја, сина Вукобрада.

⁶³ Тепљух, село североисточно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁶⁴ Цецела, брег и локалитет североисточно од Дрниша. Припада атару села Сиверић, на територији Града Дрниша. На старим картама навођена и као насеље – М. SLUKAN, *Kartografski izvori za povijest Triplex Confiniuma*, Zagreb 1999, 146, karta 2.

⁶⁵ Прогон, некадашњи заселак источно од Дрниша, јужно од брега Цецела. Налазио се у атарима данашњих села Бадањ и Сиверић. На старим картама навођен као насеље – М. SLUKAN, *Kartografski izvori za povijest Triplex Confiniuma*, Zagreb 1999, 146, karta 2.

Кућа 20 по 180, ресум 3600, од прихода хајмана споменутог села 20.

Село Лишњак,⁶⁶ припада Петровом пољу

Баштина Херака, сина Вукосава; баштина Радича, сина Обрада; баштина Михала, сина Обрада; баштина Луке, сина Степка.

Кућа 4 по 180, ресум 720.

Мезра Мурић,⁶⁷ припада Петровој Гори, са ове стране Крке насупрот тврђаве Скрадин, у притежавању Бехлул-бега заима и Велиаге. На основу темесуџа који су у њиховим рукама на њих је убележено у новом дефтеру.

Приход: пшеница 2 кејла, вредност 50; мешаница 6 кејла, вредност 120; јечам 3 кејла, вредност 30; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 5; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина и пољачина 4. Укупно 220.

Укупна сума 940.

Село Биочић, припада Петровом пољу

Баштина Вуксана, сина Вукосава; баштина Радина, сина Љубичића; баштина Вука, сина Иваниша; баштина Радосава, сина Цветка; баштина Михала, сина Милоша; баштина Радка, сина Радоја; баштина Радосава, сина Вука, у руци Степана; баштина Радоја, сина Вукашина; [481] баштина Радоње, сина Радка; баштина Милка, сина Владка; баштина Вука, сина Радка; баштина Вукосава, сина Милоја; баштина Радичића, у руци Влађа, сина Вукдрага; баштина Батрића, сина Радашина; баштина Радивоја, сина Радована; баштина Мартина, сина Радича; баштина Радосава, сина Грубача; баштина Веље, сина Брајче; баштина Јурја, сина Вуксана; баштина Мијака, сина Петра; баштина Милета, сина Санка; баштина Ферхада у руци Хусрева његовог сина; баштина Павала, сина Раденка; баштина Ивана, сина Шимрака; баштина Мехмеда, сина Ширмерда; баштина Богдана, сина Радула; баштина Вукосава, сина Радмана; баштина Томаша, сина Вукоја; баштина Радована, сина Радича; баштина Хусрева Ферхада, у руци Вуксана, сина Радмана.

Црква Свети Исус и Марија;⁶⁸ баштина Белана у руци Радула, сина Радмана.

Кућа 31 по 180, ресум 5580.

⁶⁶ Лишњак, село северно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁶⁷ В. нап. 45. Изгледа да се ово место налазило западно или југозападно од Дрниша.

⁶⁸ Некадашња црква Исуса и Марије у Биочићу. Данас, под тим именом, не постоји.

Село Трбуховина,⁶⁹ припада Петровом пољу

Баштина Вида, сина Радана; баштина Томе, сина Радана; баштина Николе, сина Степана; баштина Увејса, сина Мустафе; баштина Матеје, сина Радана; баштина Драгоја, сина Вукића; баштина Бартола, сина Павала; баштина Павала, сина Радоја.

Мезра Медна⁷⁰ у близини села Трбуховина; баштина Остоје, сина Блажа.

Кућа 9 по 180, ресум 1620.

Село Миочић, припада Петровом пољу

Баштина Ивана, сина Милобрада; баштина Илијаса, сина Искендера; баштина Вукића, сина Илије; баштина Ивка, сина Миловца; баштина Рустема, сина Шахина; баштина Хусејина, сина Шахина; баштина Павала, сина Радивоја; баштина Карана, сина Ивана; баштина Милка, сина Јурја; баштина Вукосава, сина Радивоја; баштина Алија, сина Херака; баштина Мустафе, сина Искендера; баштина Мемија, сина Хамзе; баштина Радоја, сина Видака; баштина Степана, сина Вукића; баштина Иваниша, сина Милобрада; [482] баштина Радка, сина Радивоја; баштина Радоја, сина Павла; баштина Радка, сина Ивана; баштина Милка, сина Милича, поп; баштина Томаша, сина Милака у притежавању становника села; баштина Иваниша у руци Вукића његовог брата.

Кућа 22 по 180, ресум 3960.

Село Павчић, припада Петровом пољу

Баштина Радича, сина Радосава; баштина Радоја, сина Јурја; баштина Братула, сина Вукашина; баштина Вукмира, сина Вукића; баштина Бартола, сина Вукше; баштина Мехмеда, сина Хамзе; баштина Јурја, сина Николе; баштина Обрада, сина Јурја; баштина Степана, сина Ивка; баштина Божића, сина Вукашина; баштина Иваниша, сина Милка; баштина Бошка, сина Милка; баштина Владосава, сина Вукашина; баштина Алија, сина Ферхада; баштина Мурата Абдулаха у руци Јахје његовог сина; баштина Божићка, сина Вукашина; баштина Јакова, сина Радмана.

Пашњак од дела села Свилај; баштина у руци становника села.

Кућа 18 по 180, ресум 3240.

Село Сиверић, припада Петровом пољу

Баштина Никоја, сина Радоја; баштина Павала, сина Радосава; баштина Вукше, сина Вукосава; баштина Петра, сина Вукше; баштина

⁶⁹ Трбуховина, данас Трбоуње, село западно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁷⁰ Медина, заселак Трбоуња.

Шадија, сина Алија; баштина Миховила, сина Вукана; баштина Иваниша, сина Радоја; баштина Антуна, сина Ивана; баштина Ахмеда у руци Вука, сина Ивана; баштина Медака, сина Вука; баштина Вукобрада, сина Вукића; баштина Вука, сина Николе Карана; баштина Вукосава, сина Вука; баштина Вуксана, сина Драгића; баштина Радоње, сина Вукашина; баштина Вучине, сина Радмана; баштина Радоње, сина Марка; баштина Вукића, сина Радосава; баштина Радосава, сина Вука; баштина Радована, сина Вука; баштина Петра, сина Вукосава; баштина Петра, сина Вукашина; баштина Радоја у руци Матеје, сина Вучине, у руци Хизира, сина Коркуда спахије; баштина Табака у руци Ивана, сина Николе.

Кућа 24 по 180, ресум 4320.

[483] **Мезра Дминичић**,⁷¹ између села Сиверић и села Тепљух; у старом дефтеру је приход убележен спахији, годишње по 80.

Село Тепљуха, припада Петровом пољу

Баштина Радоја, сина Црепича; баштина Хајдара, сина Вукдрага; баштина Радмана, сина Радоја; баштина Радоја, сина Дамјана; баштина Хасана, сина Махмуда; баштина Балија, сина Јакуба; баштина Милака, сина Драгића; баштина Шахина, сина Искендера; баштина Павла, сина Дамјана; баштина Вујича, сина Црепича; баштина Вукића у руци суфи Ферхада, сина Ширмерда.

Кућа 11 по 180, ресум 1980.

Село Трескале,⁷² припада Петровом пољу

Баштина Ивана, сина Радивчића; баштина Мартина, сина Радивца; баштина Јурја, сина Миховила; баштина Јурја, сина Петра; баштина Николе, сина Марка; баштина Николе, сина Јакова; баштина Мартина, сина Матеје; баштина Радича, сина Петра; баштина Јурја, сина Иваниша; баштина Николе, сина Радована; баштина Матијаша, сина Радивца; баштина Томе, сина Матеје; баштина Радоја, сина Бранка; баштина Матијаша, сина Павка; баштина Миховила, сина Николе; баштина Вукдрага, сина Драгоја; баштина Томе, сина Вукића; баштина Малкоча, сина Матеје; баштина Бартола, сина Чулина; баштина Милосава, сина Радована; баштина Јурка, сина Павка; баштина Милше, сина Дражена; баштина Јурја, сина Драгише; баштина Матеје, сина Никула; баштина Степана, сина Вучка; баштина Гргура, сина Радоја; баштина Степана, сина Драгића; баштина Луке, сина Павла; баштина Николе, сина Ивана; баштина Владисава, сина Иваниша.

⁷¹ Дминичић, данас непознати локалитет између села Сиверић и Тепљух.

⁷² Трескале, данас непознато насеље.

Мезра Шушњар;⁷³ баштина Петра, сина Вукића.

Мезра Брштан, Стрижевица и Љубостине⁷⁴ са пашњаком, летњим испасиштем и ливадом; баштина у руци становника села, лице Марко Јурај.

Кућа 32, ресум 3600.⁷⁵

[484] Село Граховица,⁷⁶ припада Петровом пољу

Баштина Вукдрага, сина Радоја; баштина Николе, сина Иваниша; баштина Новака, сина Димитрија; баштина Николе, сина Вука; баштина Петра, сина Јурја; баштина Веље, сина Николе; баштина Вукдрага, сина Страхине; баштина Драгише, сина Оливера; баштина Радоње, сина Драгише; баштина Ферхада, сина Алија; баштина Вуксана, сина Иваниша; баштина Марка, сина Лалета; баштина Милка, сина Милете; баштина Вујича, сина Ивана; баштина Вукосава, сина Иваниша; баштина Петра, сина Радивоја; баштина Ивана, сина Вукосава; баштина Вука, сина Иваниша; баштина Вука, сина Ивана; баштина Бајазита у руци Мехмеда његовог брата.

Кућа 20 по 180, ресум 3600.

Село Горанци,⁷⁷ припада Петровом пољу

Баштина Станка, сина Радована; баштина Степана, сина Ивана; баштина Ђура, сина Херака; баштина Селака, сина Владка; баштина Владисава, сина Вукосава; баштина Драгића, сина Радосава; баштина Радмана, сина Вукосава; баштина Радула, сина Рајка; баштина Павла, сина Радоње; баштина Годора, сина Михача, у руци Ђурина, сина Гргура; баштина Радоја, сина Годора.

Мезра Велики и Мали Понор,⁷⁸ Видњак и Мравинци, у границама споменутог села; баштина у руци становника села.

Кућа 12 по 180, ресум 2160.

⁷³ Шушњар, данас непознат топоним. Извесно је да се налазила „у близини села Седрамић“, уп. ВОА, *TD* 284, 97; ВОА, *TD* 285, 31; F. DŽ. SPANO – A. S. ALIČIĆ – B. ZLATAR, *Opširni popis Kliškog sandžaka iz 1550. godine*, 84.

⁷⁴ Брштан, можда Брштаново у Општини Клис; Стрижевица, данас непознат топоним; Љубостиње, вероватно село на територији Општине Унешић. Сва ова места налазе се на Петровој гори (Мосећу).

⁷⁵ На основу односа укупног износа и броја кућа није јасан добијени рачун. Извесно је да количник није 180.

⁷⁶ Граховица, данас непознато насеље. Вероватно се налазило на подручју данашњих Крички, југоисточно од Дрниша, на територији Града Дрниша.

⁷⁷ Горанци, данас непознато насеље. Вероватно на подручју данашњих Крички.

⁷⁸ Велики и Мали Понор, данас непознати топоними. Вероватно на подручју данашњих Крички.

Село Бухај,⁷⁹ припада Петровом пољу

Баштина Шимуна, сина Марка; баштина Јурја, сина Марка; баштина Вукмана, сина Петра; баштина Богдана, сина Матеје; баштина Гргура, сина Мартина; баштина Матеје, сина Радована; баштина Радошава, сина Вукмира; баштина Павала, сина Радоја; баштина Бартола, сина Матеје; баштина Вукмана, сина Матеје; баштина Вукдрага, сина Радоја; баштина Марка, сина Шимуна; баштина Јурја, сина Лилића; баштина Мартина, сина Драгића; баштина Степана, сина Мартина; баштина Ивана, сина Шимуна; [485] баштина Гргура, сина Павла; баштина Андрије, сина Томе.

Кућа 18 по 180, ресум 3240.

Село Гајин,⁸⁰ припада Петровом пољу

Баштина Милоша, сина Луке; баштина Илије, сина Павла; баштина Вуксана, сина Матеје; баштина Радича, сина Степана; баштина Вујича, сина Иваниша; баштина Томе, сина Ивана; баштина Петра, сина Вукића; баштина Костадина, сина Томе; баштина Марка, сина Матеје; баштина Гргура, сина Павка.

Кућа 10 по 180, ресум 1800.

Село Градчац,⁸¹ припада Петровом пољу

Баштина Радосава, сина Андрије; баштина Радича, сина Милка; баштина Николе, сина Јурја; баштина Шимуна, сина Луке; баштина Гргура, сина Матеје; баштина Николе, сина Мароја; баштина Матеје, сина Павка; баштина Јурја, сина Тоље; баштина Ивана, сина Матеје; баштина Драгића, сина Тврдка; баштина Јурја, сина Вукића; баштина Вукашина, сина Радована; баштина Радована, сина Ивана; баштина Ивана, сина Јурја; баштина Павала, сина Драгоја; баштина Милоја, сина Иваниша; баштина Вукдрага, сина Радоја; баштина Вукашина, сина Ивка; баштина Иваниша, сина Владка; баштина Радомила, сина Радича; баштина Петра, сина Иваниша; баштина Хасана у руци Владосава, сина Иваниша; баштина Марка, сина Драгића; баштина Матијаша, сина Андрије; баштина Ивана, сина Павла; баштина Јурја, сина Иванка; баштина Радивоја, сина Марка; баштина Милета, сина Милића; баштина Томе, сина Крачка; баштина Радича, сина Ивка; баштина Богавца,

⁷⁹ Бухај (Бочај, Сухај), данас непознато насеље. Вероватно на подручју данашњих Крички. У ранијим пописима јавља се и као „*Пухајци/Пухабци друго име Храстовица*“, уп. ВОА, *TD 284*, F. DŽ. СПАНО – А. S. ALIĆIĆ – В. ZLATAR, *Opširni popis Kliškog sandžaka iz 1550. godine*, 82.

⁸⁰ Гајине, заселак села Ружић, југоисточно од Дрниша, на територији Општине Ружић.

⁸¹ Градчац, село југоисточно од Дрниша, на територији Општине Ружић.

сина Вукдрага; баштина Радича, сина Владка; баштина Радивоја, сина Петра; баштина Милана, сина Милића; баштина Јурја, сина Шимуна; баштина Тимура, сина Догана; [486] баштина Драгоја, сина Ника; баштина Малоја, сина Луке.

Кућа 37⁸² по 180, ресум 6660.

Село Отавице,⁸³ припада Петровом пољу

Баштина Гргура, сина Ивана; баштина Обрада, сина Томаша; баштина Вукосава, сина Радича; баштина Цветка, сина Драгоја; баштина Павала, сина Ивана; баштина Степана, сина Вукосава; баштина Миховила, сина Радка; баштина Вукосава, сина Радоја; баштина Павала, сина Милије; баштина Николе, сина Милића; баштина Радича, сина Марића; баштина Николе, сина Томе; баштина Ивана, сина Марка; баштина Цвијана, сина Радоја; баштина Радина, сина Радосава; баштина Јурја, сина Вукића; баштина Радивоја, сина Ивана; баштина Чурка, сина Радка; баштина Ивана, сина Радка; баштина Ивана, сина Радоја; баштина Ивана, сина Бојка; баштина Никола, сина Радоја.

Мезра Бедрине⁸⁴ у близини села Отавице (...); баштина у руци становника села.

Кућа 23 по 180, ресум 4140.

Село Бучић,⁸⁵ припада Петровом пољу

Баштина Алија, сина Мустафе; баштина Хусејина, сина Алија; баштина Бурака, сина Мустафе; баштина Мусе, сина Мустафе; баштина Курда, сина Хасана.

Кућа 5 по 180, ресум 900.

Воденица на реци Чиколи у границама споменутог села у притежавању становника села 5 по 30, ресум 150.

Приход од хајмана у споменутом селу 100.

Укупно 1150.

Село Суховаре,⁸⁶ припада Петровом пољу

Баштина Радосава, сина Радка; баштина Вукача, сина Јурја; баштина Бадрића, сина Радоја; баштина Радоње, сина Вукдрага; баштина Јурја, сина Брајана; баштина Радосава, сина Милка; баштина Цветка, сина Богдана; баштина Николе, сина Вукдрага; баштина Владосава, сина Обрада; баштина Радосава, сина Радича; баштина Павала, сина

⁸² Укупно има уписаних 38 баштина.

⁸³ Отавице, село источно од Дрниша, на територији Општине Ружић.

⁸⁴ Бедрине, данас непознат локалитет, у околини села Отавице.

⁸⁵ Бучић, заселак села Ружић, на територији Општине Ружић.

⁸⁶ Суховаре, данас непознато насеље. Вероватно је било обухваћено данашњим селима Градац, Умљановић, Баљци и Мирловић Поље.

Радоја; баштина Јурја, сина Радка; [487] баштина Радича, сина Радка; баштина Милоша, сина Николе; баштина Степана, сина Радоја; баштина Радича, сина Вуксана; баштина Мирчете, сина Јурка; баштина Милка, сина Вукше; баштина Петра, сина Поплача; баштина Радосава, сина Радоја; баштина Драгића, сина Радоње; баштина Вукића, сина Владосава; баштина Вукашина, сина Вукосава; баштина Петра, сина Денче; баштина Касима, сина Јусуфа; баштина Томе, сина Драгобрада; баштина Иваниша, сина Радоње; баштина Хасана, сина Јусуфа.

Кућа 28 по 180, ресум 5040.

Чифтлик Мароје са пашњаком у околини Суховара и села Махавице;⁸⁷ споменута мезра је изван дефтера и утврђено је да је у притежавању Али аге и Али Балија и на њих је забележена и у новом дефтеру.

Приход: пшеница 1 кејл, вредност 25; мешаница 2 кејла, вредност 40; јечам 2 кејла, вредност 20; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 3; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина и пољачина 1. Укупно 100.

Село Бречевић,⁸⁸ припада Петровом пољу

Баштина Вукосава, сина Радосава; баштина Владосава, сина Петра; баштина Вуксана, сина Вукића; баштина Радосава, сина Јурја; баштина Вуксана, сина Радоја; баштина Матијаша, сина Радивоја; баштина Ивана, сина Радобрада; баштина Радована, сина Радича; баштина Гвоздена, сина Радосава; баштина Мехмеда, сина Радича; баштина Радича, сина Ивана; баштина Милка, сина Ивана; баштина Вукача, сина Обрада; баштина Цветка, сина Радича; баштина Бартола, сина Радосава.

Кућа 15 по 180, ресум 2700.

Село Љубићина,⁸⁹ припада Петровом пољу

Баштина Шимуна, сина Николе; баштина Антуна, сина Ивше; баштина Чулина, сина Радована; баштина Гргура, сина Шимуна; [488] баштина Степана, сина Миховила; баштина Вукдрага, сина Ника; баштина Гргура, сина Јакова; баштина Марка, сина Матеје; баштина Вукоја, сина Божицара; баштина Антуна, сина Гргура; баштина Хасана,

⁸⁷ Читлук Маројев се налазио на планини Свилаји, између некадашњег села Суховаре и данашњег села Маовице, које се налази на територији Града Врлике.

⁸⁸ Бречевић, данас непознато насеље. Ово село се највероватније налазило одмах до Суховара. Није вероватно да се ради о данашњем селу Брачевевићу, на територији Општине Мућ, пошто се оно не налази у Петровом пољу.

⁸⁹ Љубићина, данас непознато насеље. Ово село се налазило на речици Врба, што значи да је морало бити негде на простору села Кљаке, Чавоглаве (на територији Општине Ружић) и Цривац (на територији Општине Мућ).

сина Ивана; баштина Матеје, сина Радана; баштина Шимуна, сина Петра; баштина Степана, сина Миховила; баштина Јурја, сина Матеје; баштина Матеје, сина Степана; баштина Николе, сина Матеје; баштина Луке, сина Чулина; баштина Матеје, сина Чулина; баштина Томе, сина Ивана; баштина Николе, сина Јурја; баштина Петра, сина Гргура; баштина Гргура, сина Степана; баштина Андрије, сина Степана; баштина Ивана, сина Богдана; баштина Павала, сина Степана; баштина Јурја, сина Матеје; баштина Матеје; баштина Матеје, сина Станула; баштина Ивана, сина Радоја.

Кућа 29 по 180, ресум 5220.

Мезра Шушнар⁹⁰ са пашњаком Дривар у близини је, и између, села Љубићина и Рамљан,⁹¹ изван дефтера је; утврђено је да је у притежавању Мехмеда, сина Велија, Мустафе, сина Ахмеда и Хасана, сина Мехмеда и на њих је убележено у новом дефтеру.

Приход: пшеница 2 кејла, вредност 13; мешаница 1 кејл, вредност 20; јечам 1 кејл, вредност 10; ушур од повртњака 2; ушур од лана 2; ушур од сена 5; ушур од кошница 3; ушур од белог лука, црвеног лука и купуса 2; половина бадихаве, младарина и пољачина 2. Укупно 60.⁹²

Село Чујак,⁹³ припада Петровом пољу

Баштина Мартина, сина Станека; баштина Гргура, сина Ружича; баштина Матеје, сина Ивка; баштина Луке, сина Мартина; баштина Јурја, сина Радивоја; баштина Андрије, сина Јурја.

Кућа 6 по 180, ресум 1080.

Воденица на реци Врба⁹⁴ у притежавању становника села Љубићина и Чујак 3 жрвња по 15, ресум 45.

Укупно 1120.⁹⁵

Панађур у селу Сиверић – црква Цецела, припада Петровом пољу, 1000.

⁹⁰ Шушњар, данас непознат топоним. Вероватно се налазио на обронцима планине Мосећ (Петрова гора), где постоји врх Дрвар (в. нап. 15).

⁹¹ Рамљане, село у нахији Змина поље, данас на територији Општине Мућ.

⁹² Тачно је 59 акчи

⁹³ Чујак/Чвијак/Цвијак, данас непознато насеље. Налазило се поред села Љубићина, такође на речици Врба. Вероватно се налазило на подручју села Кљаке или Цривац.

⁹⁴ Врба, речица која протиче кроз југоисточни део Петровог поља и кроз поље Змина.

⁹⁵ Тачан број је 1125.

Прилог: Речник термина

Ајан (a'yân) – истакнути појединци, прваци, угледници; водећи људи неке области или града.

Бадихава (bâd-ı havâ) – ознака за већу групу новчаних дажбина, од којих је најважнија била крвнина укључујући и таксе за ситније кривичне преступе које су, без разлике, плаћали сви поданици османске државе.

Баштина (baştina) – земљишни посед хришћанске породице на државној земљи намењен обрађивању, преношен из генерације у генерацију; власник је могао да је прода, поклони или завешта с тим да је нови власник морао да преузме обавезе које су ишле с њом.

Вакуф (vakıf-evkâf) – завештање; верска задужбина намењена добротворним сврхама; покретна, непокретна имовина или новац намењен добротворним сврхама; имунитетна добра потврђивана од стране влада-ра најчешће истакнутим лицима.

Вилајет (vilâyet) – област, земља, територија, предео; војно-управна јединица под надлежношћу субаше или санџак-бега; током XV и XVI века означавала је и привремену војно-управну јединицу формирану на новоосвојеној територији, често задржавајући имена и територијални опсег некадашњих управних целина.

Дефтер (defter) – књига, попис, регистар; израз коришћен као ознака за све службене књиге вођење у оквирима административног апарата османске државе.

Диздар (dizdâr) – заповедник тврђаве; старешина чувара (посадника) тврђаве.

Заим (za'îm) – спахија са приходом од тимара већим од 20.000 (зеамет), а мањим од 100.000 акчи; војно-управни орган потчињен санџак-бегу.

Земин (zemîn) – комплекс обрадивог земљишта утврђених граница; могла је да га чини једна или више земљишних јединица (виноград, башта, њива итд.) без обзира на величину.

Ихтисаб (ihtisâb) – техничка ознака за таксе и дажбине прикупљане од трговаца и занатлија; низ дужности које је обављао тржни надзорни орган од којих је важнија била надгледање и руковођење законом утврђених максималних цена на тржишту.

Кејл (keyl) – запреминска мера за разне врсте житарица, чија је тежина варијирала од области до области; у Клишком санџаку је 1574. један кејл износио 64 оке.

Кетхуда (kethudâ) – синоним ђехаја; помоћник, заменик разних органа власти – санџак-бега, диздара итд; старешина појединих еснафа.

Копнена баждарина (bâc-ı siyâh) – дословно „црна баждарина“, ознака за трговину робом која је пристигла копненим путем; таксе наплаћиване, у законски (канун) утврђеном износу, на основу извршених новчаних трансакција на неком сталном или привременом пазарном месту.

Мезра (mezra‘a) – селиште, сејалиште, пустоселина, напуштено станиште; већи комплекс земљишта утврђених граница које је било или је на путу да постане село.

Младарина (resm-i ‘arûs) – порез на удају; новчана дажбина плаћана приликом удаје кћери коју су, без разлике, давали сви поданици османске државе.

Мутевелија (mütevelli) – управитељ вакуфа.

Нахија (nâhiye) – област, земља, територија, предео, округ; географска целина; административна јединица образована око већих насеља или утврђења најчешће преузимања из управног система који је претходио османском освајању.

Панађур (panaуr) – празник, годишњи скуп становништва; периодично и привремено пазарно место (трг).

Пољачина (polaçina) – обичајна дажбина која се давала за чување усева на њивама и пољима, такође надокнада за штету коју је усевима наносила стока.

Раја (re‘âyâ) – најбројнији слој поданика османске државе, без обзира на вероисповест, који се примарно бавио земљорадњом и плаћао рајинске дажбине.

Ресум (resim) – општи термин коришћен за означавање свих новчаних дажбина и такси.

Санџак (sancak) – војно-управна територијална јединица, састављена од више нахија, на чијем челу се налазио санџак-бег.

Спахија (sipâhî) – оклопни коњаник, припадник османске војске с обавезом одласка у војне походе под заповедништвом санџак-бега; издржавао се приходима убираним на основу додељеног тимара у новчаном износу до 20.000 акчи.

Субаша (subaşı) – војни заповедник, војвода; војно-управни орган већег насеља; управник вилајета потчињен санџак-бегу; заповедник спахија неке обласне јединице; издржавао се приходима од тимара.

Суват (suvât) – место намењено узгоју стоке током летњих месеци; пашњак; ограђена њива која се не коси.

Темесућ (temessük) – судска потврда, издавана од стране кадије често приликом решавања имовинских питања.

Ушур (öşür) – преведено: десетина, десетак; назив за натуралне дажбине од житарица, поврћа, воћа, кошница и сличних култура добијаних од земље која се обрађивала.

Хајмани (haуmâne) – номад, лутајуће лице; особа без сталног пребивалишта која живи ван места где је уписан у дефтер, привремено настањена особа на другом месту или човек који није забележен у попису.

Хуџет (hüccet) – документ; судска одлука, пресуда издавана од стране кадије на суду.

Ферман (fermân) – султанова, тј. царска заповест.

Чифтлик (çiftlik) – већи земљишни комплекс обрадиве површине на државној земљи у посебном правном статусу који је држава уступала корисницима уз одређену новчану надокнаду; често ознака за земљишни посед муслимана, с тим да је могао бити и у поседу хришћанина.

Aleksandar Jakovljević – Neven Isailović

THE CENSUS OF THE PETROVO POLJE NÂHIYE FROM 1574

Summary

This paper offers a critical edition (including text, translation and facsimile) of the census of the Petrovo polje *nahiye* from 1574. After the Turkish conquest (c. 1522), this *nahiye* was originally part of the *vilayet* of Croatia (*Vilâyet-i Hırvat*) in the Sanjak of Bosnia, but since the 1540s it belonged to the Sanjak of Klis. The census is an extract from the 1574 *Extensive defter of the Sanjak of Klis*, in which, for the first time since the fall of these areas under Ottoman rule, complete data on all settlements, including the fortresses and towns, was accumulated. Unfortunately, the data on the fortress and town of Driš located in Petrovo polje is missing. The edition also provides identification of toponyms, a guide to terminology, comparison with the data from other defters covering the same region, and additional notes where they were needed. Until the end of the 16th century, Petrovo polje was inhabited almost exclusively by people of *vlach* status, and population density was relatively good. Christian population was dominant in this *nahiye*, although the process of islamization can be noted in most of its villages.

Keywords: census, defters, *nahiye*, the Ottoman Empire, Petrovo polje, Croatia, Dalmatia, 16th century, vlachs, islamization.

Чланак примљен: 30. септембра 2012.

Чланак прихваћен: 18. јануара 2013.

ИНИЦИЈАЛ

ЧАСОПИС ЗА СРЕДЊОВЕКОВНЕ СТУДИЈЕ

КЊИГА 1

БЕОГРАД 2013

INITIAL

A REVIEW OF MEDIEVAL STUDIES

VOLUME 1

BELGRADE 2013

САДРЖАЈ – CONTENTS

I ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ – ARTICLES

- У. ПОПОВИЋ, Унутрашњи хоризонт сопства Светог Августина
Б. НОВАКОВИЋ, Карта као извор за поглавља 29–36. списка *De administrando imperio*
Е. МОУТАФОВ, Typology and Semantics of Cryptograms and Acrolexa in the Orthodox East
М. ВАСИЉЕВИЋ, Помени предака у повељама Немањића
К. REGAN, „Božje utvrde“ Kraljevine Slavonije
N. PORČIĆ, Peace Negotiations between Serbia and Dubrovnik in 1301–1302
Е. KURTOVIĆ, Magarci u dubrovačkom zaleđu
А. КРСТИЋ, Нови подаци о војводи Милошу Белмужевићу
Р. ПЕКИЋ, Лоренцо Минијати – тајни агент у Дубровнику (1542–1567)
М. МИЛОСАВЉЕВИЋ, Значај Михаила Валтровића за проучавање средњовековних старина у Србији

II ИЗВОРНА ГРАЂА – SOURCE MATERIAL

- Д. ЖИВОЈИНОВИЋ, Хоризма бугарског цара Јована Асена II Дубровнику
Ж. ВУЈОШЕВИЋ, Архилевичка хрисовуља цара Стефана Душана
А. ЈАКОВЉЕВИЋ – Н. ИСАИЛОВИЋ, Попис нахије Петрово поље из 1574. године

III ПРИКАЗИ И КРИТИКЕ – REVIEWS

- DUBRAVKO LOVRENOVIĆ, *Bosanska kvadratura kruga* (Е. Kurtović)
Зборник средњовековних ћириличких повеља и писама Србије, Босне и Дубровника. (Н. Порчић)
Споменица академика Симе Ћирковића (Д. Живојиновић – Ж. Вујошевић)
ГЕОРГИ Н. НИКОЛОВ, *Самостоятелни и полусамостоятелни владения във възобновеното Българско царство* (Д. Живојиновић)

IV НАУЧНИ ЖИВОТ – SCHOLARLY LIFE

- Historiografska produkcija o srednjovjekovnoj Bosni u 2011. godini (Dž. Datović)
Дигитална дипломатика. Међународна конференција „Digital Diplomacy 2011 – Tools for the Digital Diplomatist“, Напуљ 2011 (Ж. Вујошевић)

ЧАСОПИС ЗА СРЕДЊОВЕКОВНЕ СТУДИЈЕ

ИНИЦИЈАЛ

INITIAL

A REVIEW OF MEDIEVAL STUDIES

UDC 93/94

ISSN 2334-8003

CENTRE FOR ADVANCED MEDIEVAL STUDIES

INITIAL
A REVIEW OF MEDIEVAL STUDIES

VOLUME 1

Editor-in-Chief

Srđan Rudić

Editorial Board

Lenka Blechová-Čelebić (Prague), Stanoje Bojanin,
Borislav Grgin (Zagreb), Gábor Klaniczay (Budapest),
Esad Kurtović (Sarajevo), Smilja Marjanović-Dušanić,
Vojin Nedeljković, Georgi Nikolov (Sofia), Paola Pinelli
(Florence), Danica Popović, Dejan Radičević, Radivoj Radić,
Srđan Rudić, Irena Špadijer, Georg Vogeler (Graz)

Publishing Editor

Dragić M. Živojinović

Belgrade

2013

UDK 93/94

ISSN 2334-8003

ЦЕНТАР ЗА НАПРЕДНЕ СРЕДЊОВЕКОВНЕ СТУДИЈЕ

ИНИЦИЈАЛ
ЧАСОПИС ЗА СРЕДЊОВЕКОВНЕ СТУДИЈЕ

КЊИГА 1

Главни уредник
Срђан Рудић

Редакциони одбор

Ленка Блехова-Челебић (Праг), Станоје Бојанин, Борислав
Гргин (Загреб), Габор Кланицај (Будимпешта), Есад Куртовић
(Сарајево), Смиља Марјановић-Душанић, Војин Недељковић,
Георги Николов (Софија), Паола Пинели (Фиренца), Даница
Поповић, Радивој Радић, Дејан Радичевић, Срђан Рудић,
Георг Фогелер (Грац), Ирена Шпадијер

Одговорни уредник
Драгић М. Живојиновић

Београд
2013